BUDAPEST, 1943. SZEPTEMBER 8. — III. ÉVFOLYAM 37. SZÁM

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

ÁRA: 30 FILLÉR

OLASZ ROMBOLÓ AZ ÉGEI TENGEREN

FIATAL HARCOS a kelet-karjalai arcvonalon. Nyugodt tekintetében egész népének győzelmi akarata csillog.

EGY AZ „EZER TÓ" KÖZÜL... Csak olyan hadsereg küzdhet ezen a terepen eredményesen, amelynek katonái tökéletesen ki tudják használni a vidékadta előnyöket.

A FINN

A magas északon fel-fellobbanón folynak a harcok. A testvérnép bátor fiai a szüntelen küzdelemben ma is oly vitézül állnak a keletkarjalai erdőségekben s a tavak ingoványos partjain, mint a háború első percében. Tudják, miről van szó s mélységesen meg vannak győződve a küzdelem szükséges voltáról. A finn nép szabadságáért fogott fegyvert, Szovjetoroszország hadai ellen s hazájuk függetlenségének biztosításáig folytatják a súlyos küzdelmet. Hódító szándék nélkül s az ősi föld szeretetében, Finnország a békét óhajtja s biztosítékot arra, hogy a szovjet lemond hódító szándékairól s tiszteletben tartja mindörökre a finn határokat...

JÁRŐR ÉRKEZIK VISSZA és jelentést tesz az ezredparancsnokságon, amely a mi székely borona-házainkra emlékeztető hajlékban vett szállást.

FELVÁLTÁS ÉRKEZIK a csendes erdőkön keresztül az első vonalakba.

GYORS SEGITSÉG A HARC SZÜNETÉBEN: néhány ügyes mozdulat és a hevenyészett kötés máris megszünteti a vérzést.

FINN ROHAMOSZTAG A KARÉLIAI ERDŐKBEN.

GÉPPUSKÁS OSZTAG egy erdei állásban. A fiatal harcosok arcán az elégedett mosoly arról tanuskodik, hogy az ellenség itt már nem jut előre. A finn katona a világ legjobb lövésze.

↑ROHAM AZ ELŐRETOLT SZOVJETÁLLÁSRA. A vörösök időnkénti próbálkozásait a finn védelmi vonal katonái állandóan meghiúsítják.

A VÉGTELEN ERDŐSÉG az északi testvérnép katonáinak igazi eleme. Nincs az a túlerő, amely szembeszállhatna velük az árbocmagas fenyvesekben, sűrű bozótokban.↓

SZABADSÁGÉRT

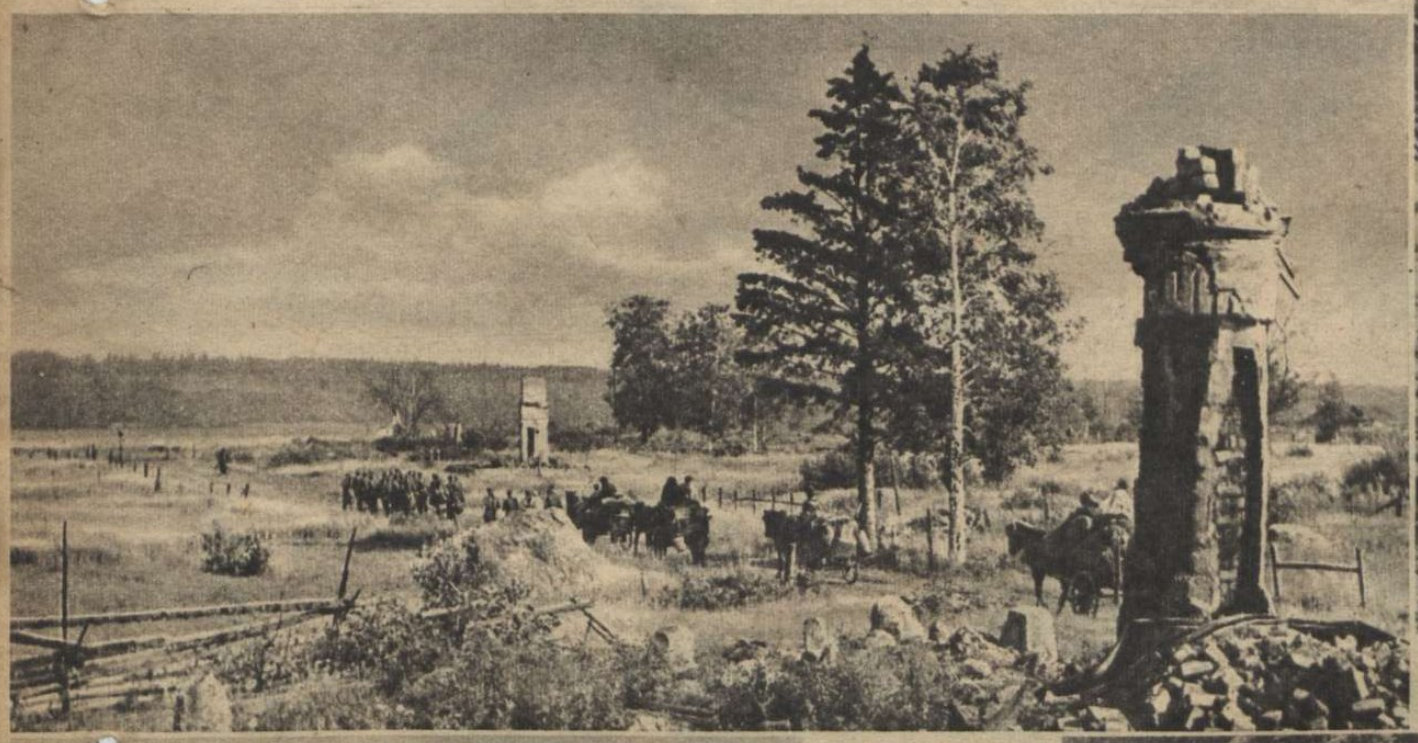

ZSÁKMÁNYTEMETŐ . . .
A front mögött összegyűjtik a csaták során elpusztított és zsákmányul ejtett ellenséges járműveket. Az ócskavashalomból minden használható darabot elszállítanak a finn hadiipar műhelyeibe.

AZ ELSŐ HÁBORÚ EMLÉKEI... Vonat-osztag vonul fel Karéliában az állások felé. Útja az első finn-orosz háború kegyetlenül elpusztított falujának romjai között vezet s a szomorú látvány megacélozza a hazája földjéért rajongó katona harci elszántságát.

←AZ EZER TÓ VIDÉKÉN új állásba vonul egy finn páncéltörő ágyú. A megközelíthetetlen, ingoványos terepen nagy hatással avatkoznak a küzdelembe ezek az előretolt egységek.

FEHÉRKÖTÉNYES LOTTÁK. A finn hadsereg fáradhatatlan jótékony angyalai meleg teával osztanak az első vonalak mögött. ↓

MEGÉRKEZETT A POSTA. Az otthoni híreket a magas északon is határtalan örömmel fogadja a katona. ↓

PIHENŐ
A KUBÁNI HIDFŐNÉL

HÉTRŐL HÉTRE

A világhelyzet

alakulásának sokféleképen felrajzolt halvány körvonalai mostanában élénkebben foglalkoztatják Európa és Amerika közvéleményét, mint az óriás arányú frontesemények. Van ebben az érdeklődésben jóadag propaganda és korai itatozás a medve bőrére, de a közvélemény összesűrűsödésének magva egészséges ösztönök, sejtések és vágyak csiráit hordozza. Akik egyoldalúan látják a háborús megpróbáltatásokat, azok megfeledkeznek arról, hogy mi csak az európai térségből kapunk híreket s a valóságos helyzet gondos takargatása következtében fogalmunk sincs a szovjetoroszországi belső állapotokról s Anglia és az Egyesült Államok háborús nehézségeiről... Az idő nem szállott el nyomtalanul az ellenséges táborok fölött sem. Mindenütt jelentkezik a nagy erőfeszítés bonyolult lelki, gazdasági, katonai és társadalmi következménye s megbízható ítéletet az összes hadviselő országok helyzetéről csak akkor alkothatnánk, ha szabad lenne az út mindenfelé, helyszíni tanulmányokat folytatni. Ilyen ellenőrző szemle nélkül lelkiismeretlen dolog a közvetlenül tapasztalható hatások túlzása és a reménytelenség érzésének terjesztése. Szovjetoroszországban még a szövetséges államok megbízottait sem engedik a frontok közelébe s Moszkva urai bizonyára nem azért hozták a szigorú rendelkezést, mert nem akarják megmutatni az utánpótlási rend, a bőség, a fegyelem és a pontos ellátás tündöklő iskolapéldáit a tanulni vágyó szövetségeseknek... Előfordult már a világtörténelemben olyan csoda, hogy a leghangosabb győzelmi jelentések táborából kértek váratlan gyorsasággal békét s a példa kedvéért megemlíthetjük, hogy a cári Oroszországban is, a leghatalmasabb, de már kétségbeesett támadás idején roppant össze véglegesen a front mögött a szállítási rendszer. A kishitűség olyankor a legnagyobb bűn, amikor kardélen táncol a döntés. A békevágy természetes emberi ösztönből fakad a világháború 5. esztendejének véres küszöbén, de a „feltétlen megadás" gőgös jelszava nem a békét sietteti, hanem a háborút húzza el, kegyetlen évek hosszú bizonytalanságába. És ki tudja megmondani, hogy melyik fél esik el egyszer — feltétlenül?...

A pápa

békeszózata, pártatlanul az összes kulturnépek lelkiismeretére apellált s az igazság szellemére, amely már a világháború előtt, a szörnyű áldozatok nélkül biztosíthatta volna a világ népeinek megértő, munkás együttműködését. „Adjátok meg minden nemzetnek az alapos reménységet a tisztességes békére, amely nem sérti nemzeti becsületüket" — mondotta a Szentatya. „Lehetővé kell tenni, hogy az igazságos béke összhangba kerüljön a való tényekkel." „Csak ilyen módon válik lehetségessé az a derültebb légkör, amelyben a népek visszanyerhetik hitüket az igazságosság és az emberi együttműködés elvén alapuló új érzésben. Ne kelljen a népeknek attól tartaniok, hogy ez a béke veszélyezteti országuk becsületét és integritását. Ennek a békének csakis a valódi tényeken és a nemzetközi igazságosságon kell alapulnia. Áldottak azok, akik — tartozzanak bár a hadviselő felek bármelyik csoportjához — tekintetüket a realitásokra függesztik..." A Szentatya végezetül arra kérte az emberiséget, hogy a veszélyekkel és nehézségekkel szembeszállva, tegyen meg mindent az igazságos és tartós béke érdekében... XII. Pius pápa rádiószózatát minden jószándékú ember megrendülten hallgatta, azzal a szívből fakadt reménységgel, hogy a keresztény intelem meghallgatásra talál. Mert volt már béke, korlátlan hatalmával a győzőknek és korlátlan lehetőségével az igazságos és tartós béke megalapozásának! A fáradt népek elhitték ellenségeik ígéretét, boldog ujjongással várták a meghirdetett szabadságot, lerakták a fegyvert s a szégyen és a nemzeti halál rabságába kerültek! Húsz esztendőt ajándékozott a sors a páriskörnyéki békeparancsok diktátorainak, húsz esztendejük volt megismerni a „valódi tényeket", meghallgatni az elnyomottak jajkiáltását s elindítani megváltó útjára a méltányos revíziót, hogy minden dolgozó nép és nemzet megtalálja élethivatását a Földön s elfelejtse gyógyult sebeit az emberi kultúra közös felvirágoztatásában. S húsz esztendő alatt egy barázdát sem fordított meg az önkéntes jószándék, s a kőbe merevedett erőszak tanította az emberiséget arra, hogy csak a fegyver, a háború hozhat megváltást... Ez a mélyen fekvő lelki oka a túlzásoknak, a készülődésnek és a világ új lángbaborulásának. Adja Isten, hogy a pápai szózat ezt a szomorú tanulságot, új világ megteremtésére, — a győztesekkel értesse meg...

Antal István

nemzetvédelmi propagandaminiszter, besztercei beszédében a következőket mondotta: „A céltudatosan megszervezett munka segítségével sikeresen lehet felvenni a küzdelmet a defétizmus minden fajtája ellen, de különösen az ellen az alattomos, csüggesztő aknamunka ellen, amely a külpolitika és a frontok átmeneti nehézségének parazsánál a maga saját pecsenyéjét akarja megsütni és abban a hitben ringatja magát, hogy eljött az idő visszacsinálni mindazt, amit a keresztény politika az elmúlt tíz év alatt alkotott..." „A társadalmi munka jelentősége ma talán nagyobb a politikai tevékenységnél, nemcsak azért, mert a társadalmi munka összefogó erőt jelent, de azért is, mert ez a társadalmi munka csak szolgálni, használni, segíteni akar és mentes a politikai szélkakasság és alibi-keresések napjainkban egyes helyeken jelentkező undorító és szánalmas színváltozásaitól..." Becsületes és világos állásfoglalás a propagandaminiszteré s értsenek belőle azok, akiket illet. Az alattomos csüggesztő aknamunka éppen akkor próbálja megrombolni a magyar nép idegeit, amikor a keleti fronton Európa védőhadserege elkeseredett hősi csatákban tartóztatja fel a világbolsevizmus romboló erejét, az ázsiai vadságot s a kommunizmusba oltott pánszláv hódító terveket. Félőrült gyujtogatók játszanak a tűzzel, sunyi senkik hordják össze a rőzsét a pecsenyéjükhöz, pedig őket sütné meg a vörös láng először, ha a józan emberek ki nem vernék idejében a gyufát a kezükből! Akik csak rekedten suttogtak a nagy győzelmek idején, vagy félrebujtak elgyávultan, azok most korai és végzetes bátorsággal könyökölnek előre, s tényleg az elért magyar eredmények szétrombolását, megszüntetését hirdetik. Mindig voltak és lesznek színváltoztató szélkakasok a politikai életben, de minálunk még egyelőre az a kérdés, hogy mekkora tömegről hazudják a baloldalon a hozzájuk való átállást... Csak a naiv lelkeket zavarhatja meg az olyan célzatos és átlátszó reklámhír, hogy egyes baloldali pártocskákba már nem vesznek fel több tagot, mert görcs állott a párttitkárok kezébe, a jelentkezők lajstromozásától... Azelőtt szappant, fogkrémet és bajuszpedrőt reklámoztak hasonlóan szemérmetlen módszerekel, mostanában — világnézetet... Természetes dolog, hogy minden jóízlésű ember undorodik ezektől a jelenségektől, mert a magyarnak lehet sok hibája, de jóbarátainak nehéz helyzetét árulásra, olcsó viccelődésre és a hűség teleszájú megtagadására még sohasem használta fel!

Személyi kérdés

elintézésére kényszerít Lendvay-Nomád, aki a Mai Nap hasábjain úgy emeli a saját nagyságát légüres magasságokig, hogy embertársainak nevét kisbetűkkel írja. Régi, enyhén kopott s uraságoktól idejében levetett módszer, de bizonyára hatásos balfelé. Lendvay évek multán is még mindig azt emlegeti, hogy őt megverték, költői színvirágosan: „az eszmevédő orvtámadó ökle lesujtott a balszemére a decemberi est sötétségéből..." Azóta Lendvay haragos titán módján össze akarja dönteni a keserves világot maga körül, — elégtételnek. De mi közöm nekem, felülirott Rajniss Ferenc nevű szerény ujságírónak, Lendvay pofonjaihoz. Én sohasem bántottam őt s amikor hazugul sértegetett, akkor önbiráskodás helyett a bíróság elé állítottam, ahol a nagyhangú mester nem tudott bizonyítani. Remélem, emlékszik még a szánalmas jelenetre... Egyébként is köztudomású, hogy Lendvayt nemcsak ismeretlen, elvadult eszmevédők verték meg, hanem a legszelídebb s mindig fegyelmezett, halkszavú kormánypárti törvényhozó is megpofozta, mert Lendvay túlzott-részegen, megfeledkezett az udvariasság elemi követelményeiről. Állítólag a részegség mentő körülmény. Lehet. Sohasem voltam részeg s így nem tudok elfogulatlanul ítélkezni. Lendvay tud, mert hosszú gyakorlat teszi a mestert s ebbéli fölényét készségesen elismerem. Hogy pedig Lendvay Nomád mit és mennyit beszélhet az elvhűségről, azt nyugodtan a nem felejtő közvéleményre bízhatjuk. Kedves társa, Kunszery úr címére pedig üzenem, hogy tényleg beszéltem Masarykkal s hogy ne töltse idejét fölösleges kutatásokkal, elárulom azt is, hogy beszéltem Derzsinszkivel, a szovjetcseka főhóhérjával, beszéltem Kun Bélával, Trockijjal és Litvinovval is Genfben. Beszéltem Winston Churchillel, hétvégi vendége voltam Mac Donaldnak, tanárom volt Beveridge, akit most olyan szívesen emlegetnek, sokszor meglátogattam Seaton-Watsont, sőt tárgyaltam Londonban Lucien Wolffal, a nemzetközi zsidóság egyik legfontosabb vezető személyiségével. Eden lorddal is találkoztam, csakúgy mint az angol fasiszták vezérével és a munkáspárt legtöbb törvényhozójával, vagy Newton lorddal, akinek elnöklete alatt elsőnek tartottam előadást Magyarországról az angol királyi külügyi társaságban, Trianon után, — a nemzsidók közül... És beszéltem a népszövetségi politika minden nagyobb képviselőjével, hogy a nacionalista politikusokról ne is beszéljek, mert azok nem érdeklik Kunszery urat. Amerikában többször vendége voltam Rockefellernek és Borah szenátornak, de ismertem jól a kommunista vezetőket is. Mindezekből a tényekből az következik, hogy bárki támadhat a magyarságomban?... Mi lenne a diplomatákkal, ha ezt a malomalatti buta okfejtést a közvélemény elfogadná? Tanultam, láttam, gyötrődtem és szórakoztam, — mikor hogy, — tévedem is eleget, megkínzott sokszor az igazság és az emberek megismerése, harcoltam a tisztességet őrlő szélmalmok ellen hiába, éltetett siker és kudarc, de egy munkás élet szellemi csavargóságba züllött csődjének tekinteném a komoly küzdelmet, — Lendvay és Kunszery úr ellen...

ELTEMETTÉK GLATTFELDER GYULA ÉRSEK-PÜSPÖKÖT

† GLATTFELDER GYULA, CSANÁDI ÉRSEK

AZ ELHÚNYT CSANÁDI ÉRSEK földi maradványait Budapesten Czapik Gyula dr. püspök szentelte be →

SZEGED VÁROS gyászoló közönségének részvéte mellett temette el Grősz József kalocsai érsek a szegedi Fogadalmi-templom sírboltjában az elhúnyt főpapot →

← AZ IFJÚSÁG ORSZÁGOS VEZETŐJE, vitéz Béldy Alajos altábornagy beszédet mondott az épülő Edzés Háza bokréta-ünnepségen

Magyar

LEVENTÉINK A BALATONI SPORTHÉTEN

A leventezenekar térzenét ad Balatonfüreden, a Balatoni Sporthét vendégei tiszteletére

A leányleventék kerékpáros csapatának indulása a Balaton körüli versenyben →

A leventék kerékpárcsapata

Vízileventék sátortábora a Balaton partján

FELAVATTÁK A VÖRÖSKERESZT BUDAPESTI HELYREÁLLITÓ SEBÉSZETI INTÉZETÉT

A MAGYAR NEMZETI TÁRSADALOM a legmélyebb hálával és szeretettel fordul hős fiai felé, akik a nemzet létéért vívott önvédelmi harcunkban testi épségüket áldozták fel az ország érdekében. Rokkant honvédeink egészségének, munkaképességének helyreállításáért lelkiismeretes munkával küzd a magyar orvosi kar. **CSATAY LAJOS** honvédelmi miniszter a napokban avatta fel a Jurányi-utcai Vöröskereszt-kórházban a Helyreállító Sebészeti Intézetet. Az intézet vezetője dr. Ertl János orvosprofesszor, az európai hírű tudós, aki eddigi korszakalkotó munkásságával is sokezer magyar honvéd egészségét adta már vissza

→ **DR. ERTL JÁNOS** ny. vezérőrnagy, egyetemi tanár ismertette az Intézet megnyitásán a biológiai sebészet fejlődését

CSATAY LAJOS megtekinti az Intézet helyiségeit

↑ **CSATAY LAJOS** honvédelmi miniszter képviselte a Kormányzó urat Borisz bolgár király szófiai temetésén. A honvédelmi miniszter kíséretével repülőgépen indult Szófiába

↓ **A BUDAPESTI BOLGÁR KÖVET** búcsúztatta a temetésre induló honvédelmi minisztert

Képiradó

← **A leventelányok főzőtanfolyamuk bemutatójára készülnek**

→ **Leventék indiáncsónakversenye a Balatonon**

↓ **A bemutató: az ebéd!**

Riasztástól

(A Magyar Futár eredeti képsorozata.)

Békés városok, nyugodt családi otthonok csendjét egyre gyakrabban zavarja meg a szirénák üvöltő hangja. A néhány esztendő előtti légvédelmi gyakorlatok eredményeképpen ma már fejvesztett ijedség, zavar és felesleges izgalom nélkül hajtja végre a lakosság a szükséges óvóintézkedéseket. Mindenki tudja, hogy a nyugalom és a légoltalmi utasítások pontos betartása sokszázezer ember életét mentette meg a legsúlyosabb támadások alatt is.

Felvételeink a főváros egyik nagy bérházában készültek, — mindegyikük tanulságtétele annak, hogy a lakosság fegyelmezetten és felkészülve tölti el riasztástól-lefújásig a légiveszély óráit.

1.
HÁROM ELNYUJTOTT, SÜVÖLTŐ JELADÁS: a légiveszélyt jelző szirèna felriasztja a gyanútlan várost! Néhány pillanat és magánlakásokból, üzemekből, irodákból megindulnak az emberek az óvóhely felé

2.
A KÜLSŐ JELADÁST azonnal továbbítja a házi riasztó-készüléken a lakók figyelmeztetésére a légoltalmi őrség riasztással megbízott tagja

3.
A KIS CSALÁDOT ebéd közben érte a riasztás. A leányka még nem tudja, hogy mi történik és hogy miért —

7. ⟶
A HÁZI LÉGOLTALMI ŐRSÉG tagjai az óvóhelyre irányítják a háziakat

8 AZ ÓVÓHELYHEZ VEZETŐ LEJÁRATON egymásután jelennek meg a ház lakói

9. ↑ A BÉRHÁZBAN LEVŐ IRODAHELYISÉGEKET is előkészítik, — az asztalokról gondosan eltávolítanak minden iratot, az ablakokat itt is kinyitják, a redőnyöket leeresztik, mert így az esetleges légnyomás lényegesen kevesebb kárt okozhat . . .

10. ⟶
. . . a gépírókisasszonynak még arra is jut ideje, hogy írógépét gondosan beburkolva tegye biztos helyre. Aki fegyelmezetten, pontosan dolgozik s nem veszíti el lélekjelenlétét a riadó szavára, az elvégzi feladatát s mégis idejében ér az óvóhelyre . . .

11.
AZ ÓVÓHELYEN egybegyűltek a ház lakói. A légoltalmi őrség tagjai megkezdik működésüket, mindenki elfoglalja ⟵ **előre kijelölt helyét . . .**

a rejtjáig...

(Jánossy Endre felvételei)

↑ 4. ...öltözteti fel az édesanyja ilyen szokatlan időben meleg kabátkájába. A gondos szülők a gyerek kiskosarát megtöltik gyorsan élelemmel, mert hosszú is lehet a várakozás az óvóhelyen

5. ← A KONYHÁKBAN és előszobákban gondosan lezárják a gáz- és villanyórákat. Fontos kötelesség a lakás elhagyása előtt!

6. MÉG EGY PILLANAT AZ INDULÁS ELŐTT: a háziasszony végiggondolja, vajjon minden utasitást végrehajtott-e. Nem soká tartott, amíg a kis család elkészült, mert a légoltalmi csomagokat már idejében előkészítették.

12. A HÁZI TŰZOLTÓK mindent újból ellenőriznek az óvóhelyen. A gondosság és a lelkiismeretesség megkettőzött elővigyázatot parancsol a veszély idején

14. A RIADÓ TARTAMA ALATT az őrség többször ellenőrző körútra indul, hogy a gyujtóbombák oltását még idejében megkezdhessék és így a nagyobb tűzveszélyt megelőzhessék

15. ↓ ÚJRA MEGSZÓLALT A SZIRÉNA: mindenki megkönnyebbülve ismerte fel a légiveszély elmúlását jelző hangot. A lakásokba ismét besüt a napsugár, az élet visszazökken megszokott rendjébe... A maga és mások életét védi meg légi riadó alatt a szabályokat ismerő, fegyelmezett ember! Olvassa el mindenki gondosan, sokszor a légvédelmi utasításokat!

↑ 13. A MENTŐ-SZEKRÉNYBŐL előkerül a vöröskeresztes karszalag. — A légoltalmi tanfolyamok résztvevőit gondosan kioktatták az esetleges sebesültek azonnali megsegítésére

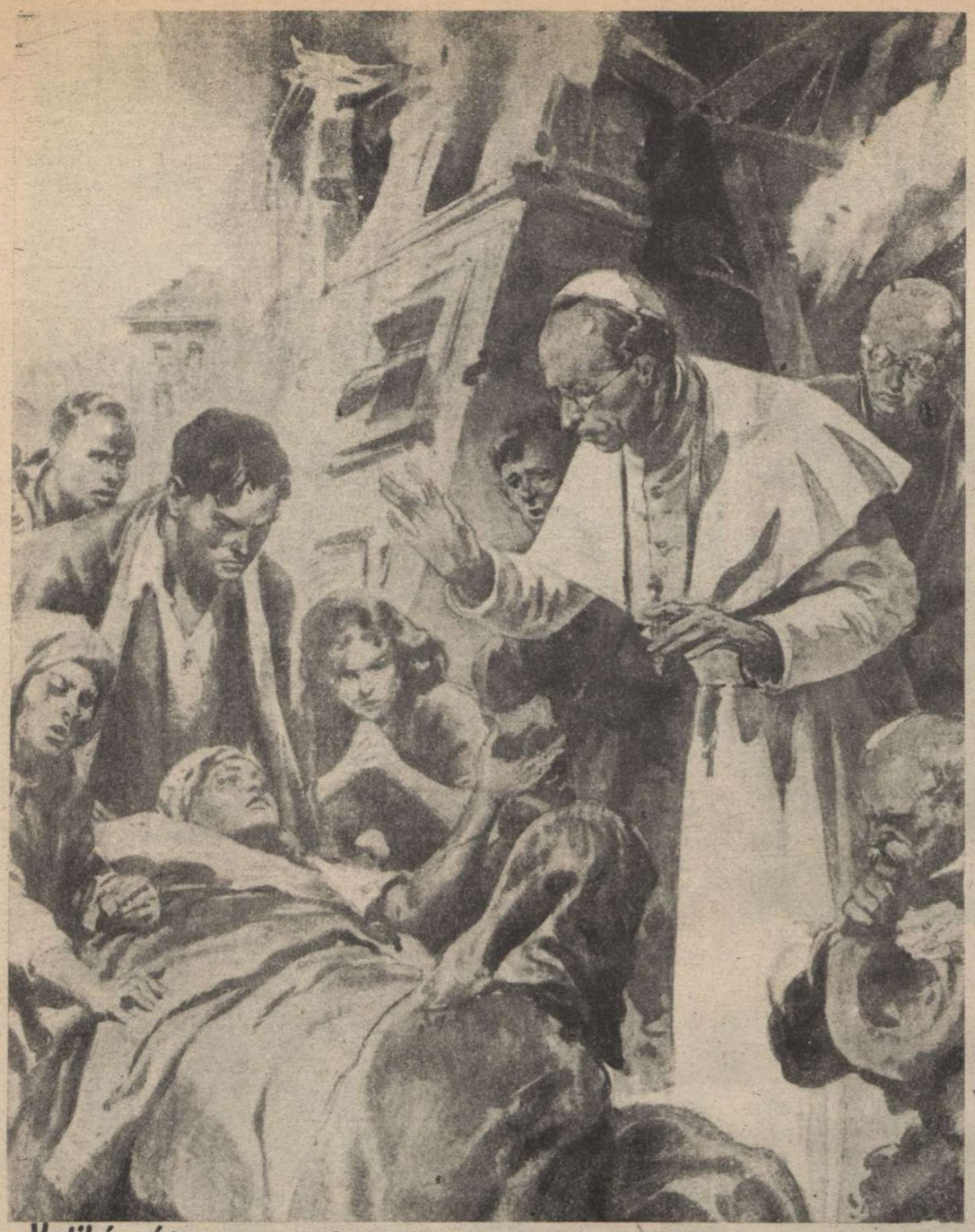

Vatikánváros: XII. PIUS PÁPA megáldja a légi támadások sebesültjeit. Rómát az elmúlott héten sem bombázták az angolszászok, de Róma környéke súlyos károkat szenvedett. A hét folyamán a pápa békebeszéde volt a legnagyobb nemzetközi esemény

Róma: A POLITIKAI FOGLYOK SZABADONBOCSÁTÁSA A LIPARI-I SZIGETEKEN. A Badoglio-kormány rendeletére a fasiszta-ellenes politikai elítélteket szabadon visszaszállították illetőségi helyeikre

Világ

Vatikánváros: ENRICO GALEAZZI, a pápa külön megbízottja, aki római hírek szerint Lisszabonba és Washingtonba utazik. Megbízatásának politikai jellegét cáfolják a Vatikánvárosban

Róma: ALBERTO PARIANI TÁBORNOK, a Badoglio-kormány új berlini nagykövete

Róma: GUIDO ROCCO, Olaszország újonnan kinevezett ankarai követe

Antwerpen: A flamand önkéntes munkaszolgálatosok első nagy felvonulása Antwerpen utcáin, Romsee holland tábornok előtt →

Helsinki: EDWIN LINKOMIES, finn miniszterelnök a finn képviselőház zárt ülésén ismertette a külpolitikai helyzetet. A kiadott hivatalos jelentés a finn hadsereg rendíthetetlen akaratát hangsúlyozta a küzdelemre, az ország szabadságát és függetlenségét biztosító béke kivívására

Berlin: HEINRICH HIMMLER, az új német belügyminiszter átvette hivatalát. Képünkön a minisztérium fogadótermében a főtisztviselők üdvözlik az új belügyminisztert

Kopenhága: A DÁN FŐVÁROSBAN mutatkozó jelenségek következtében a német megszálló hatóságok Dánia területére elrendelték a rendkívüli állapot kihirdetését. A dán kormány lemondott s rendre és nyugalomra intette a népet utolsó nyilatkozatában. Kopenhága élete zavartalan

ujság

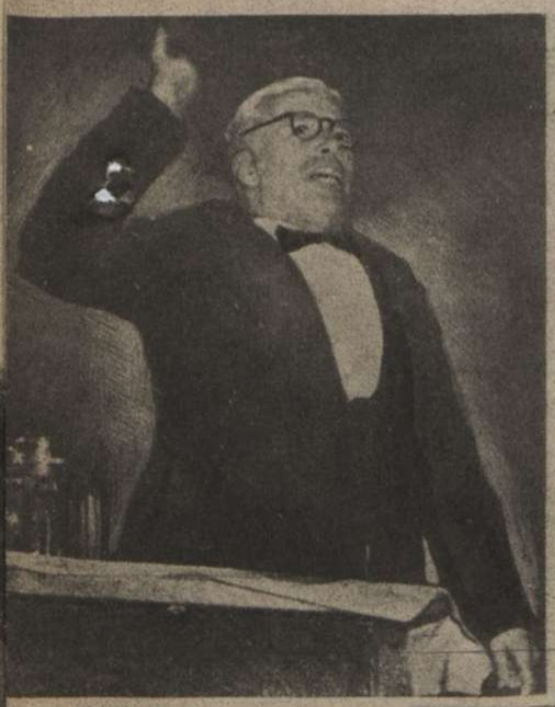

New-York:

CHARLIE CHAPLIN új szerepe: Az amerikai zsidó filmszínész politikai beszédet tart egy nagygyűlésen, Szovjetoroszország erőteljesebb megsegítése érdekében

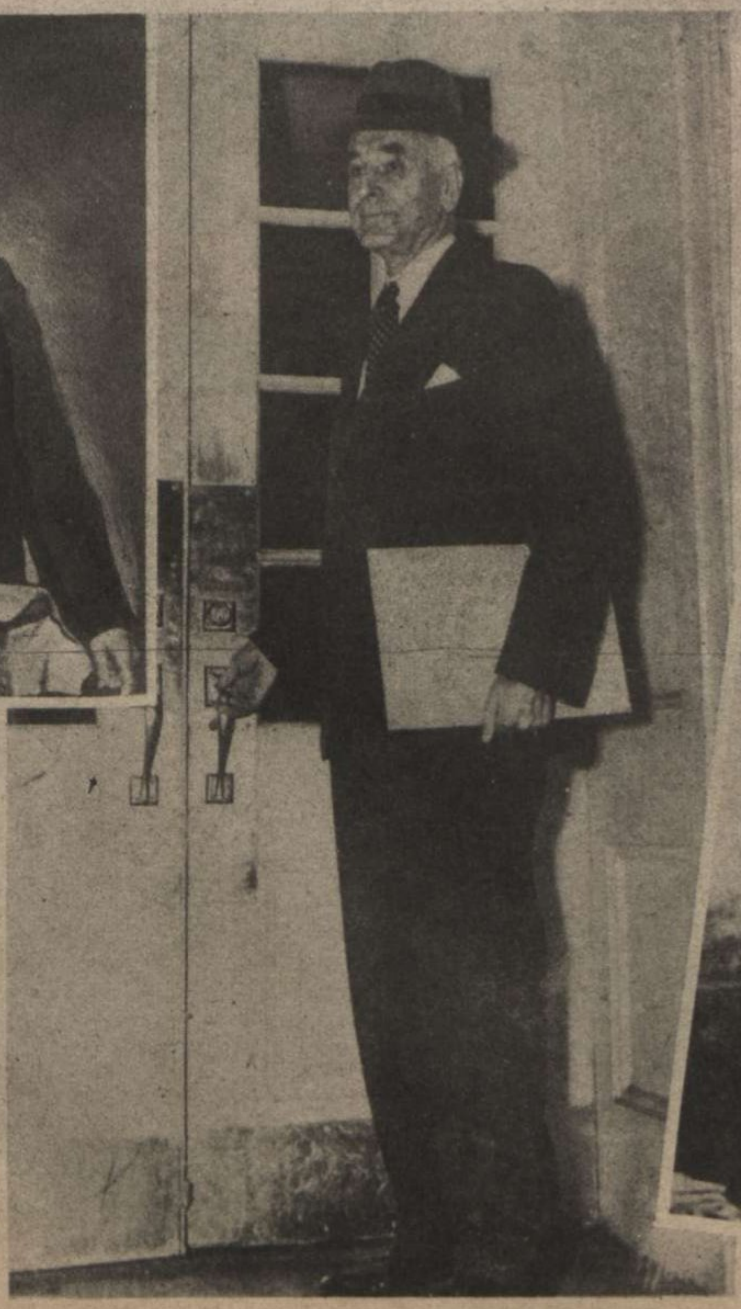

Washington:

CORDELL HULL, az amerikai Egyesült Államok külügyminisztere, az elmúlott héten „óriási hazugságnak" nevezte azt a sajtóhírt, hogy ő Szovjetoroszországot gyűlöli és elvérzését kívánja . . .

→

KÁNIKULA EGÉSZ EURÓPÁBAN! Az állatkerti jegesmedvék kedveskedve sntogják egymásnak: „Még jó, hogy jéghideg az orrod . . ."

Berlin a

„Lakónegyedeket, kórházakat, templomokat és más kultúremlékműveket találtak el és romboltak szét az angolszász repülők. A berlini lakosság a tüzek eloltásánál újból tetterősen és csodálatraméltóan viselkedett . . .“ Ez a jelentés elevenedik meg képeinkben, a német főváros multheti bombázásáról. A legújabb hírek szerint a Német Birodalom légi védelme rendkívüli módon megerősödött, s a szeptember 4-re virradó éjszaka Nagy-Berlin területén az angol bombázók súlyos vesztességeket szenvedtek. A felvonulásukban megzavart ellenséges légi kötelékek nagyobbára a külső kerületek fölött dobták bombáikat s a dolgozó kisemberek lakónegyedeit gyujtották fel foszforbombáikkal.

Képeink a károsultak önvédelméről és a szervezett segítség munkájáról számolnak be.

FIATALOK, ÖREGEK, ASSZONYOK és FÉRFIAK közös erővel dolgoznak a kiégett berlini házak körül, oltani a tüzet ↑

TANÁCS, ELIGAZÍTÁS a szerencsétlen károsultaknak

SÁTORLAKOK a fák között ←

A BERLINI LAKOSSÁG ÖNVÉDELME. A városi kertekben és parkokban a lakosság ássa az új árkokat, tökéletesíteni a légvédelmi rendszert

A légitámadás után

↑ KORAHAJNALBAN kezdődik Berlinben a lakás nélkül maradt családok gyorssegélyének szervezett munkája

ÉLELMISZER, GYUMÖLCS ÉS JEGYKIOSZTÁS a bombakárosultak között egy berlini segélyhelyen ↓

MOSOGATÁS az Isten szabad ege alatt . . .

BURGONYAHÁMOZÁS A SZÜKSÉGEBÉDHEZ. A segítő asszonyok százai dolgoznak, hogy meleg ebédet készítsenek a bombázás áldozatainak

AHOL A TELEFONHÁLÓZATOT IS SZÉTROMBOLTA A LÉGITÁMADÁS, ott a berlini Hitler-ifjak technikai osztaga végzi el gyorsan a szerelőmunkát... →

VÍZELLÁTÁS A FÖLD FELETT. A fiatalság segítő munkája csodálatosan beválik a légitámadásokkal okozott hiányok gyors, átmeneti pótlásában

A LÉGVÉDELMI szervezet hosszú kocsisorai megérkeznek a veszedelem színhelyére s elszállítják a berlini károsultakat a kijelölt ideiglenes lakásokba . . ↓

EUROPA

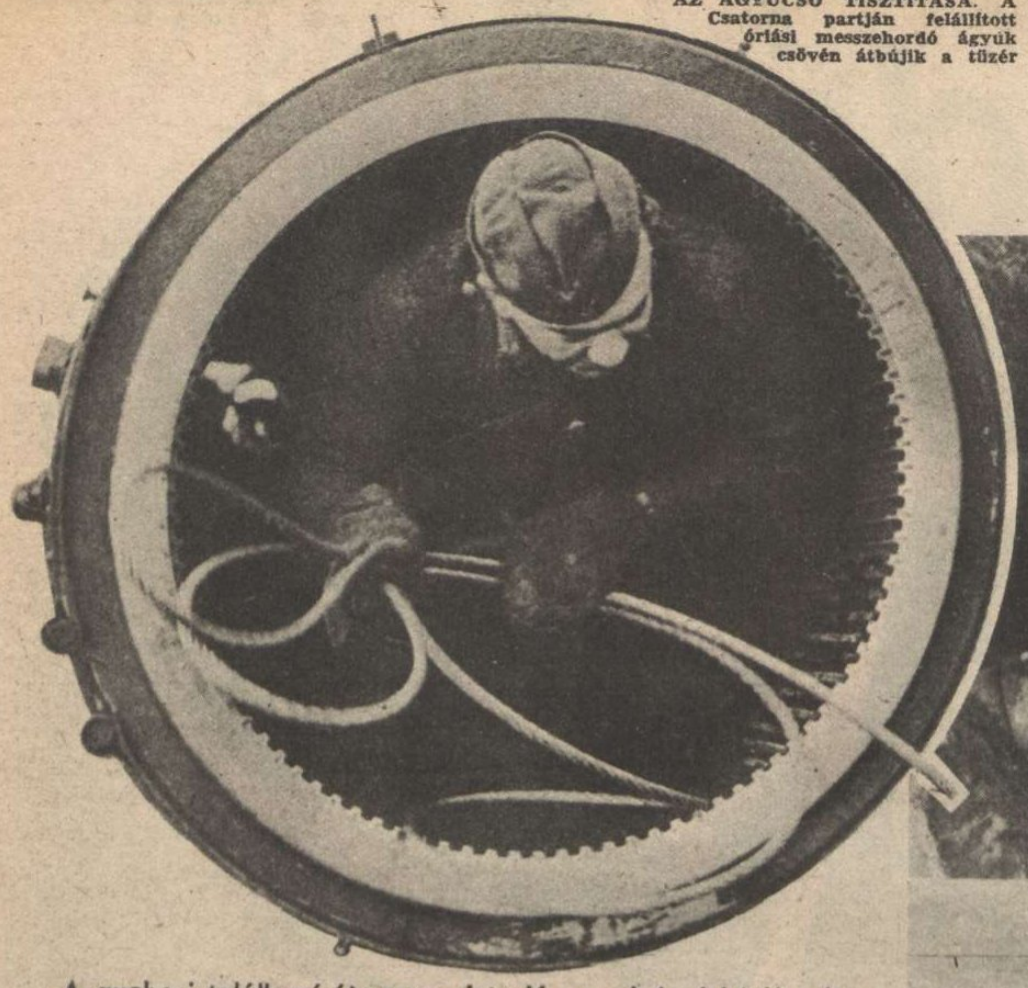

AZ ÁGYÚCSŐ TISZTÍTÁSA. A Csatorna partján felállított óriási messzehordó ágyúk csövén átbújik a tűzér

A quebeci találkozó óta, a szovjetunió nyomásának kétségtelen jelei terelték a világ figyelmét az Atlanti Oceán nyugati partvidéke felé. Felröppent a hír a nemzetközi sajtóban a szövetségesek közeli támadásának lehetőségéről, a híres „nyugati fal" védőövezete ellen. Berlini jelentés szerint, a Sztalin által sürgetett komoly második front megteremtésére az angolok széleskörű előkészületeket tettek. Délnyugat-Anglia kikötőiben gyülekeznek a szállítóhajók. Az angol rádió elismerte, hogy Dániában a szabotázscselekményeket már angol ejtőernyősökkel hajtották végre... Nyugat-franciaország repülőtereinek és vasúti csomópontjainak sűrű bombázása is a készülődést bizonyítja. Német részről számot vetettek az angol támadás előkészületeivel s nyugaton megfelelő erőket vontak össze. A nyugati fal térségében hatalmas tartalékok várják a partraszállási kísérletet s a régebbi partvédelemtől teljesen független hadseregek állanak bevetésre készen. A vihar kitörése nem érheti váratlanul a német hadvezetőséget...

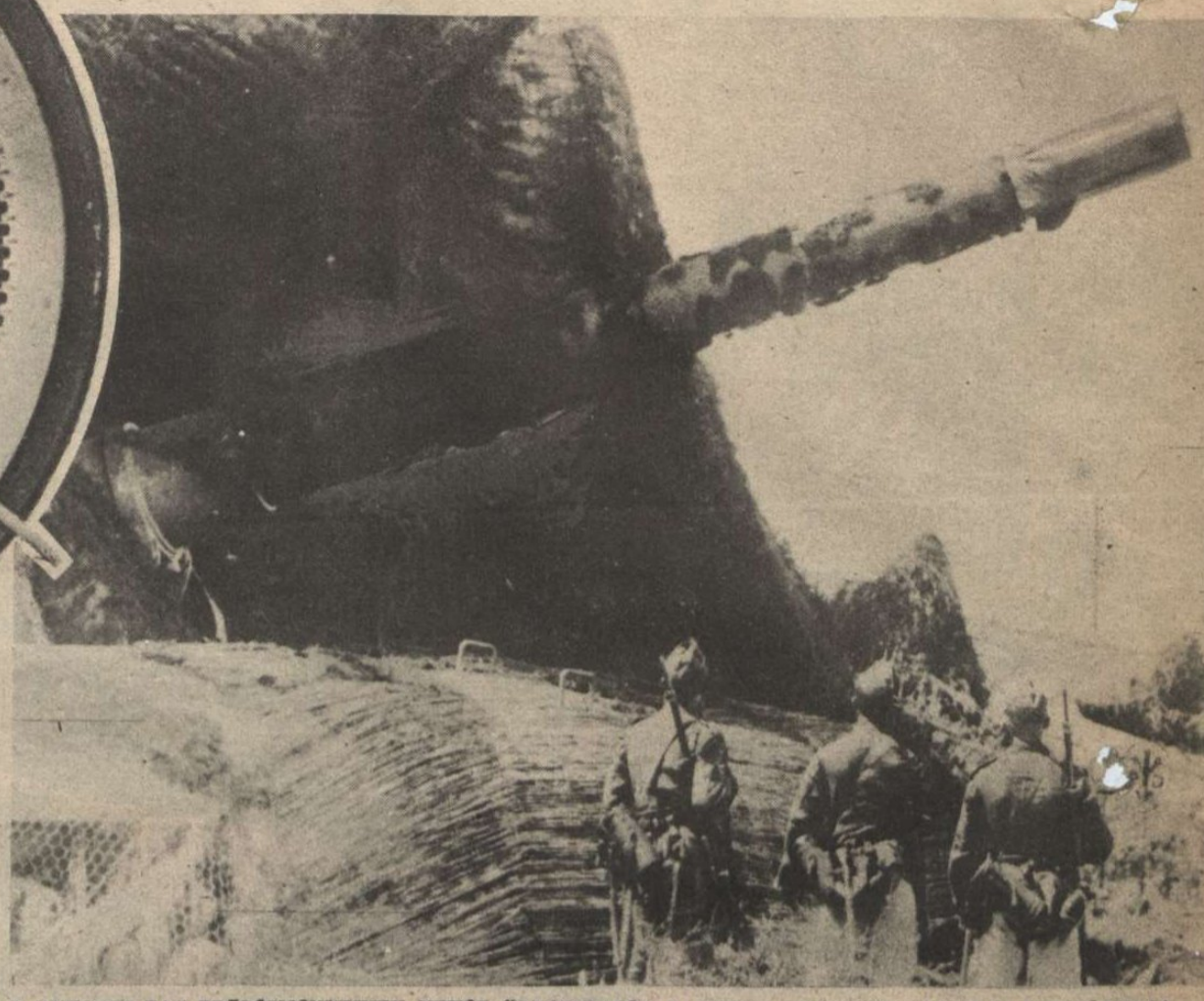

A NYUGATI FAL ERŐDÍTMÉNYEINEK NEHÉZ ÜTEGEIT MÉG A NÉMET GRÁNÁTOS JÁRŐR IS MEGBÁMULJA..

NÉMET GYORSNASZADOK cirkálnak éjjel-nappal a nyugati fal előtt s felveszik bátran a harcot a felderítő angol hajóegységekkel. Alig múlik el nap a kis tengeri egységek heves összecsapásai nélkül

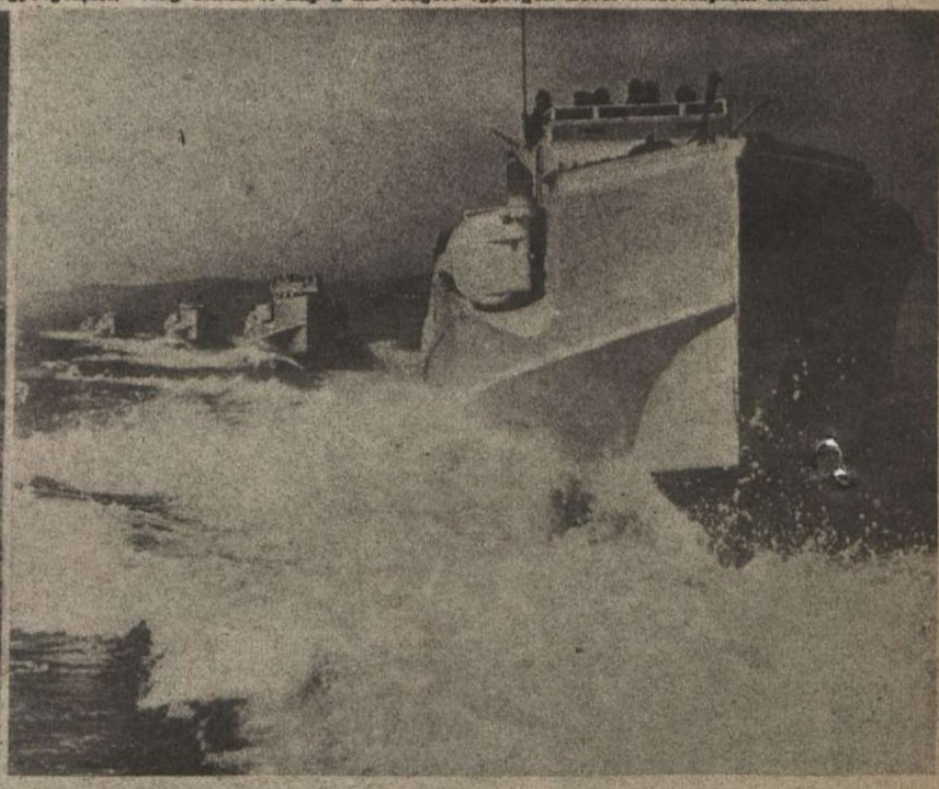

A GYORSNASZÁDOK PARTI SZÁLLÁSA. A vasbeton kapu lassan a helyére gördül, ha a gyorsnaszádok már befutottak biztonságos menedékhelyükre...

NEHÉZ MOZSÁR a Csatorna partján

AZ ÁLCÁZOTT NAGYERŐD. Színe, formája belevész a környezetbe s a levegőből nehéz felismerni, de...

NYUGATI BÁSTYÁIN

↑ . . . közelről veszedelmes tüskék meredeznek az erődből a tengerpart felé . . .

A GYÜNYÖRŰ FRANCIA FÜRDŐHELY partján lázas munka folyik ←

A STRANDOT, ahol ezrek heverésztek a napfényben, ellepi a drótsövény, a tengerpartig . . .

A PARTVIDÉK PÁNCÉLFALA keresztülfut a francia kikötőváros utcáin. Csodálatos látvány, de erő és biztonság!

↓ A TENGERPARTI FRANCIA VÁROS FŐUTCÁJÁN forgatható páncéltornyok várják az esetleges utcai harcot

ÖRÖK ÉBERSÉG A LA MANCHE-CSATORNA PARTJÁN. Beton, vas, acél s mindenekelőtt hősi elszántság és katonai értelem védi a nyugateurópai végeket

A FRANCIA NYARALÓHELY színes ernyői alatt pihenő katonák ülnek. Szörnyű hőség van ilyenkor a harckocsiban . . . ↓

Ködvetők a

A keleti hadszintéren dühöngő elkeseredett harcokról kiadott jelentésmagyarázatokban a katonai szakértők igen sokszor méltatják a «ködvetők» elhárító sikereit. Ez a titokzatos új fegyver, amelynek szerkezetét és lövedékének összeállítását a nyilvánossággal még sohasem ismertették, ugyanolyan fontos szerepet játszik a német hadsereg közelharcaiban, mint a világhíres «Tigris», a harckocsi-ütközetekben. Ahol a ködvetők megszólalnak, ott a halál vág széles rendet a sűrű tömegben rohamra zavart bolsevisták között...

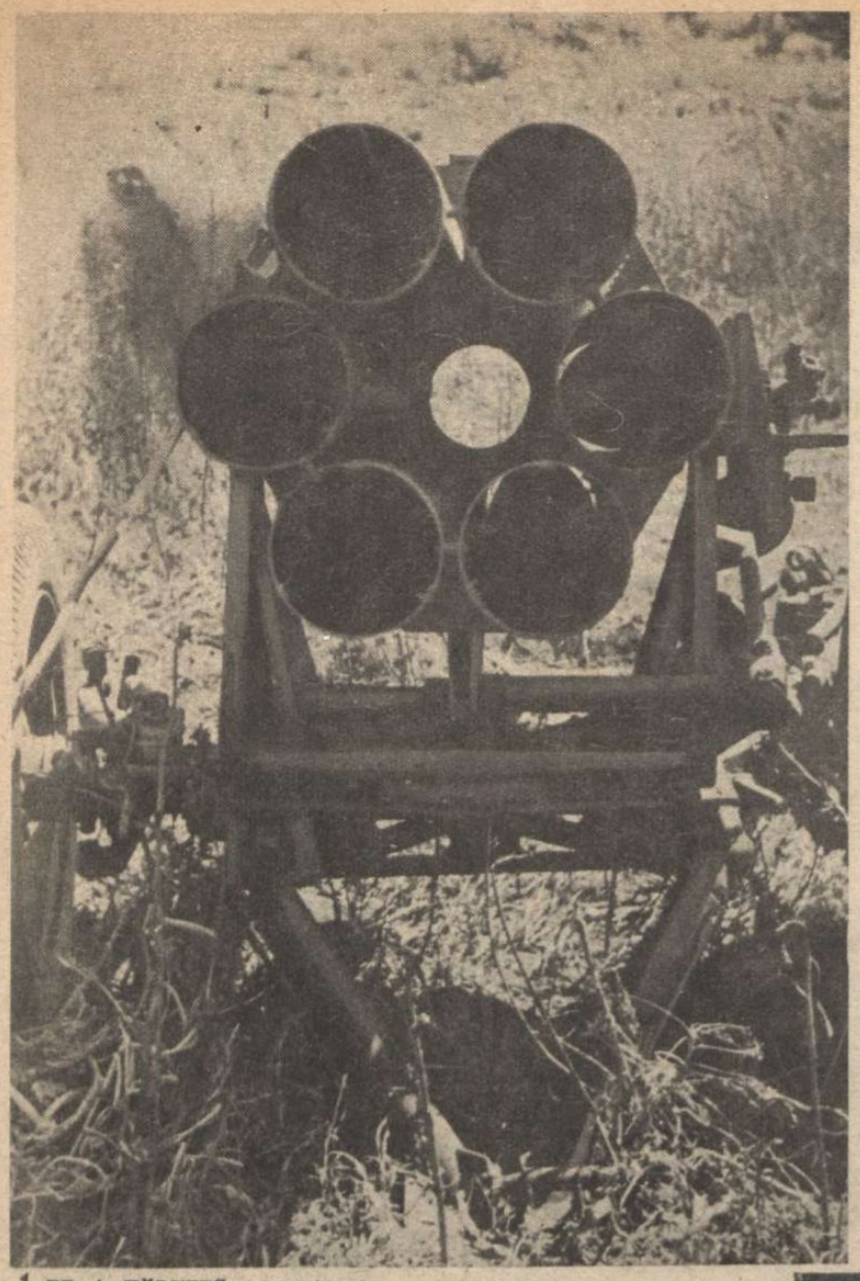

1. EZ A KÖDVETŐ a szovjetrohamok feltartóztatásának félelmetes fegyvere. Hat csöve egyszerre zúdítja a gránátokat az ellenségre

2. A KÖDVETŐK LÖVEDÉKEI hosszú sorokban felhalmozva feküsznek az ütegek közelében.

3. A TÜZÉREK derékig meztelenül dolgoznak a rekkenő hőségben a miuszi csata frontján

8. ELEKTROMOS ÁRAMMAL megfelelő távolságból hozzák működésbe a ködvetőket. A tüzér lenyomja a begyujtó készülék emelttyűjét s rögtön eltűnik fedezékében →

6. A KÖDVETŐ PONTOS BEÁLLÍTÁSA a célra, a domb mögött előrerohanó vörösökre

7. →
A TŰZ MEGNYITÁSA ELŐTT a tüzérek a fedezékbe futnak a roppant légnyomás elől

miuszi csatában

4. PERCEK ALATT TÜZELÉSRE KÉSZEN ÁLL A KÖDVETŐ

5. MÉG EGY UTOLSÓ KEMÉNY LÖKÉS és a závárzat becsukódik

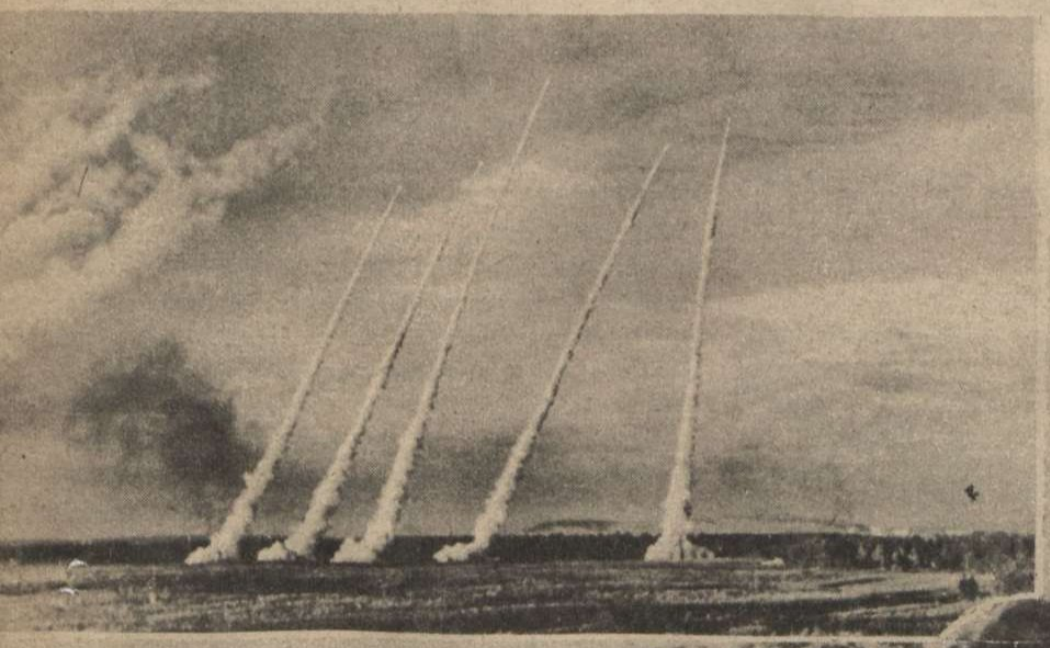

9.← TÜZ!... A ködvetők füstje felvágódik az égre

10. JÓ MUNKÁT VÉGEZTEK A FIATAL HARCOSOK. Megtorpant a vörös roham s az újra megtöltött ködvetők körül a legénység vidáman várja a tüzelési parancsot

A CALABRIAI HADSZINTÉR. Reggiótól délnyugatra angol csapatok szálltak partra. A német és olasz biztosító kötelékek erős ellenállásával, heves harcok fejlődtek ki a védelemnek kedvező terepen

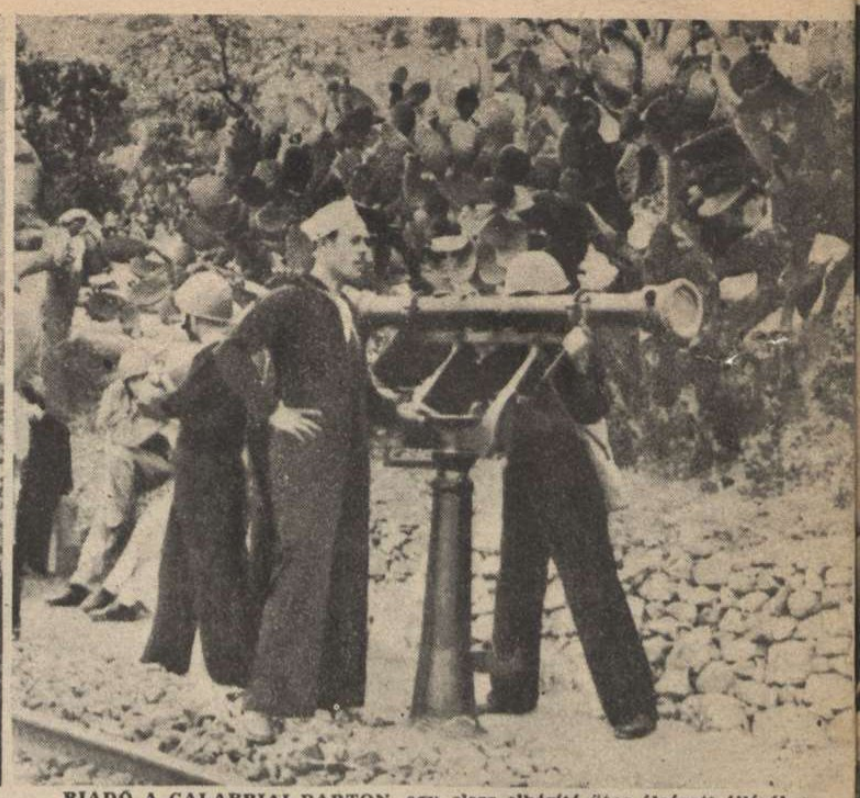

RIADÓ A CALABRIAI PARTON, egy olasz elhárító üteg álcázott állásában

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK ÉS ÚJ

Harry Hopkins, Roosevelt elnök politikai bizalmasa, nagy tanulmányt közölt az American Magazine hasábjain, amelynek ez volt a jellegzetes címe: *„1945-ben győzhetünk...“* Mellesleg szíves figyelmébe ajánljuk ezt a jóslást vérmes hazai rémhírterjesztőinknek, a lényeget illetően pedig, Hopkins érdekes elmefuttatásából a következő fontos mondatot idézzük: *„Szovjetoroszország a háború kulcspontja s ha a szovjetet mint szövetségest elveszítenénk, megváltoztatnám jövendölésemet a győzelem időpontjáról...* Ez a kijelentés magyarázza meg tökéletesen a quebeci értekezlet hosszúra nyúlt tárgyalásainak ugrópontját s talán a legfontosabb eredményét is. Erős vita zajlott, sok meggondolt, figyelmeztető szó hangzott el, bizonyára voltak olyan vezető diplomaták és katonai tekintélyek, akik rámutattak a bolsevizmus világveszedelmére s mérlegelni szerették volna *a kulturemberiség* összefogásának elhanyagolt lehetőségeit, de végeredményben győzött a szovjet katonatömegeibe vetett bizakodás s a Moszkvával való világpolitikai egyezkedés félelmetes gondolata...

Washingtoni hírek szerint Molotov kijelentette, hogy *Sztalin* most már hajlandó részt venni egy *hármas értekezleten*, sőt olyan hírek is keringtek, hogy a vörös hadsereg, a megváltozott barátságosabb légkörben szívesen látná az angol és amerikai segédcsapatokat *a keleti fronton... Londonból* azt jelentik, hogy Majszki az angol fővárosba érkezett, előkészíteni a háromhatalmi találkozást, amelyen *Molotov, Eden* és az amerikai *Norman Davies* vennének részt kormányaik megbízásából. A híreket a kellő óvatossággal kell fogadni, mert az angolszász-szovjet súrlódások kiélesedése, vagy a szövetségi barátkozás végleges megszilárdulása pontosan egyforma lehetőség a sarkaiból kilazult értékítéletek korszakában.

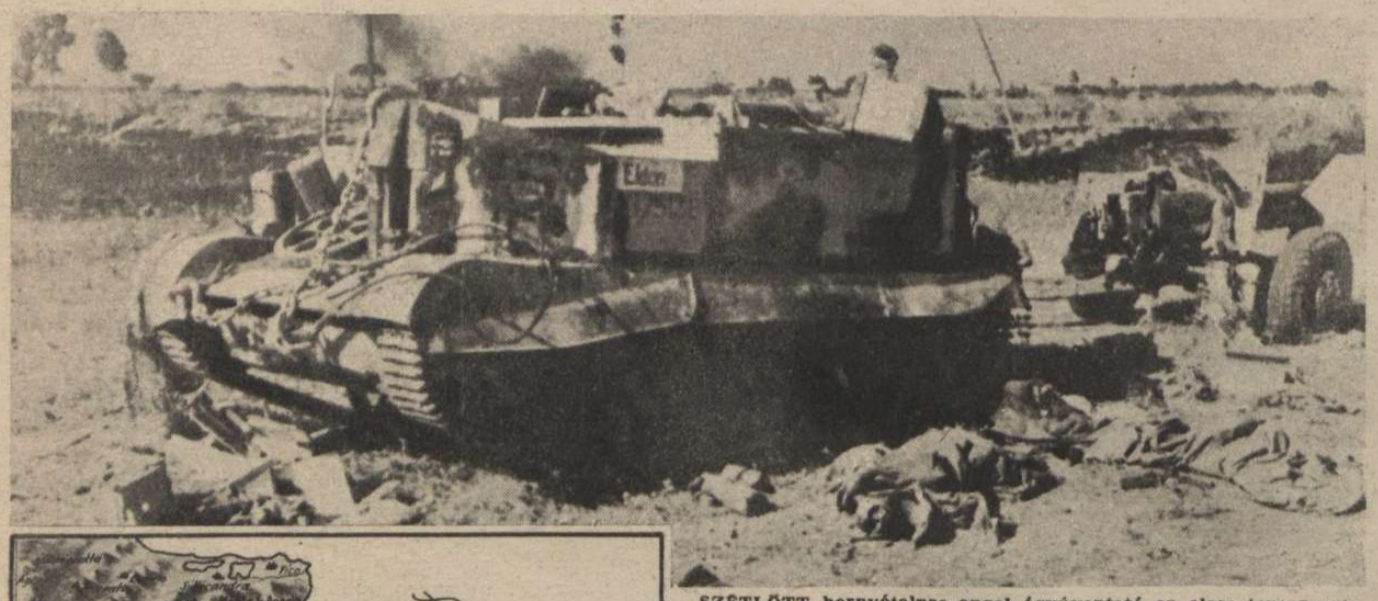

SZÉTLÖTT hernyótalpas angol ágyúvontató az olasz tengerpart közelében

LELÖTT angol négymotoros bombázók a calabriai félsziget partján

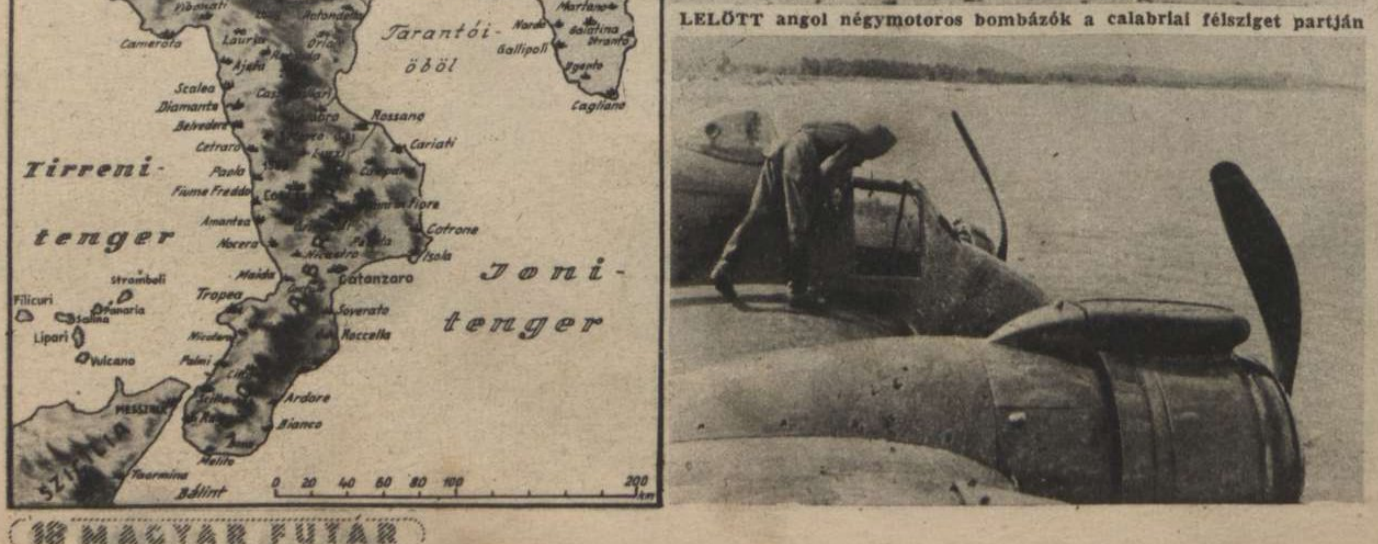

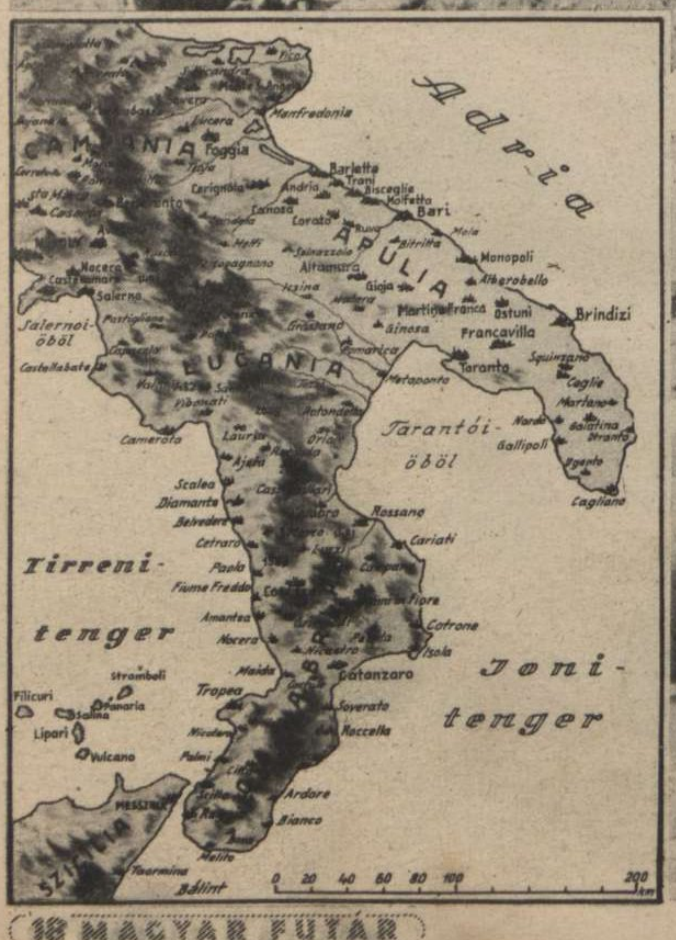

A csatatereken

dühöngő félelmetes küzdelem, nem igazolja az osztozkodási tervek időszerűségét! A hideg, józan és rövid német hadijelentések és az őszinte katonai magyarázatok egy percre sem titkolják *a szovjet-front eseményeinek rendkívüli súlyosságát*, de éppen ez a száraz tárgyilagosság a megnyugtató a hadműveletek sorsának elbírálásában. *A vörös hadsereg túlsúllyal támad, embert és anyagot nem kímél s ha az egyik gyujtópontban vérbefullad rohama, azonnal fellángoltatja a harcot egy másik szakaszon. A német hadsereg nem veti be tartalékait a keleti fronton, az európai vár nyugati és déli végeiről nem von el erőket, hanem arcvonal rövidítésekkel szerez új tartalékokat s a harcok irányításában kétségtelenül megmutatkozó fölényes képességét, a szovjet erőinek elgyöngítésére és felmorzsolására hasznosítja.* Ennek a hadműveleti és hadászati célnak sikerét, a hét folyamán az *oreli ívben* befejezett 6 hetes elhárító csata története meggyőzően szemlélteti. Az oreli ívben 11 szovjethadsereg támadta *Kluge* vezértábornagy és *Model* vezérezredes hadseregcsoportját s a szakadatlanul rohamozó vörösök 5114 páncélost, 2119 repülőgépet, 854 ágyút, 14,000 foglyot s rengeteg halottat vesztettek... Az oroszok maguk is beismerik, hogy a felőrlő csaták veszteségeihez viszonyítva, a *területi nyereségnek nincs jelentősége* s éppen ezért szorítják szövetségeseiket egy olyan *„komoly“* második front megteremtésére, amely legalább 100 német hadosztályt elvon a keleti hadszíntérről... *Az offenzíva folytatása szükségképpen egyre növekvő áldozatokat követel a vörös hadseregtől, de ugyanakkor csökken fokozatosan a döntő siker reménye is, mert a másodrangú tartalékokkal még kevésbbé lehet a német ellenállási vonal áttörésére és felgöngyölítésére számítani...*

A hét folyamán a szovjettámadások tömegereje fokozódott s a hét végén tomboltak a legnagyobb csaták! Az Azovi tengertől a kurszki térségig s a szevszki szakasztól a vjazmai frontig áll az elkeseredett harc.

Taganrog tervszerű kiürítése óta, a szovjet az Azovi tenger partvidékén s a Miusztól nyugatra, az iparvárosokra támadó seregek keleti szárnyán, új tartalékokkal fokozza nyomását. *Kharkovtól* nyu-

OLASZ TENGERÉSZETI EGYSÉGEK elhárító harca a calabriai partokon

FORDULATOK

Irta: Rajniss Ferenc

gatra rendkívül heves, zárt támadást kezdett a szovjet s egymást érik a rohamok és a kézitusák. *Az izjumi* térségben nehány napos nyugalom után teljes erővel megindult a harc. *Szevszk* körül az előretolt szovjet páncélos ék észak felé fordult és *Brjanszk* alá igyekszik. Brjanszkot észak felől is támadják a vörösök *Zsizdra* térségéből s az a céljuk, hogy a várost páncélos harapófogóba szorítsák. *Vjazmától nyugatra, Szmolenszk felé, széles arcvonalon indult meg a vörösök áttörési kisérlete s* óriás páncélos és gyalogos tömegek omlanak össze a német hadsereg elhárító tüzében. *A Vjazma körül felvonuló szovjet tartalékokat páratlan hevességű német légitámadás pusztítja kiindulási pontjaikon.* A szovjet naponként 100—200 harckocsit veszít. Augusztus havában 2610 szovjet repülőgépet lőttek le a németek... *Az arányok megdöbbentik a katonai szakértőket is. A kibontakozó csaták mérhetetlen súlyát már jellemezni sem lehet. Visszafojtott lélegzettel lessük a kis részlethireket és hisszük mélységes hittel, hogy a német fegyverek az emberiség jövendőjét védik; minden szépet, jót és igazat, amit évezredek kulturája lassú fejlődésben megteremtett...*

Calábriában

partraszállottak a brit 8. hadsereg egységei s néhány hídfőt alkottak az olasz szárazföldön. Az olasz és a német biztosítókötelékek kemény harcokban tartóztatják fel a nehéz terepen óvatosan előretapogatódzó ellenséges csapatokat. Korai volna véleményt mondani a partraszállás fontosságáról, mert *szinte lehetetlenségnek látszik, hogy az angolszászok Calabria legdélibb csücskéből kiindulva próbálják meghódítani Olaszországot...* Nem ilyen mutatványos, de nehéz célra vonták össze Északafrikában az angol és az amerikai hadseregeket. *Valószínű, hogy a calabriai partraszállás csak nagyobb műveletekről próbálja elvonni a figyelmet!...* A kiadott szűkszavú jelentésekben az angolok is nehéz harcokat jósolnak önmaguknak. Londonban sem alakult ki tiszta kép a Calabriában állomásozó német csapatok megoszlásáról és a német hadvezetőség szándékairól. Az olasz lapok azt írják, hogy a calabriai angol partraszállással *„Olaszország drámája csúcspontja felé halad..."* Ilyen értelmezéssel, nagyobb meglepetések is várhatók. *Az olasz kormányt fontos ülésre hívták össze.*

Összefoglaló jelentés nélkül is bizonyos, hogy Calabria vizein az olasz és a német repülők súlyos támadásokat vezettek az angolszász hajózás ellen és sok hajót elpusztítottak. A német haditengerészet és légierő *augusztus havában* 70 kereskedelmi hajót, 377.000 tonnát sülyesztett el s 125 hajót, 580.000 tonnát rongált meg. Elsülyesztett továbbá 2 cirkálót, 6 rombolót, 5 gyorsnaszádot és több kisebb egységet s megrongált egy csatahajót, 10 cirkálót, 9 rombolót, 12 gyorsnaszádot és más hadihajóegységeket. *A szeptemberi eredményt, éppen a calabriai partraszállás növelheti meg...*

A nyugati légiharcok heti történetében Berlin és Páris bombázása a legnagyobb esemény. Berlint két nagyobb bombatámadás érte s az erejében állandóan növekvő légelhárítás 74, nagyobbára négymotoros bombázót lőtt le. A hét utolsó napján a nyugateurópai térségben és Olaszország fölött 79 angolszász bombázó pusztult el.

A hét történetének ismertetését avval a végső következtetéssel zárhatjuk, hogy — *a világháború európai súlypontja mégis a szovjetfrontra nehezedik. Európa sorsát és jövendőjét a keleti hadszíntér roppant csatái formálják...*

KIGYULLADT angol szállítóhajó a calabriai part előtt

A KHARKOVI TÉRSÉGBEN: Az elkeseredett elhárító csatában a német gránátosok meghiúsítják az áttörési kísérleteket

A LADOGÁTÓL DÉLRE: Eldördül a nehéz német vasútágyú. Ilyen ágyúkkal lövik az angol partokat is

A TAGANROGI FRONTON: Szétlőtt szovjet páncélosok borítják a csatateret...

ORELTŐL DÉLNYUGATRA: A fogságba került vörös katona még nem menekült meg a harc borzalmainak emlékétől...

BULGÁRIA GYÁSZA

2 Berlin C 3114 234 3/9 1130
Magyar Futar Postafiak 37 Budapest 2 Ungarn

BORISZ BOLGÁR KIRÁLY ↑
A HALOTTAS ÁGYON
A Magyar Futár rádióképe

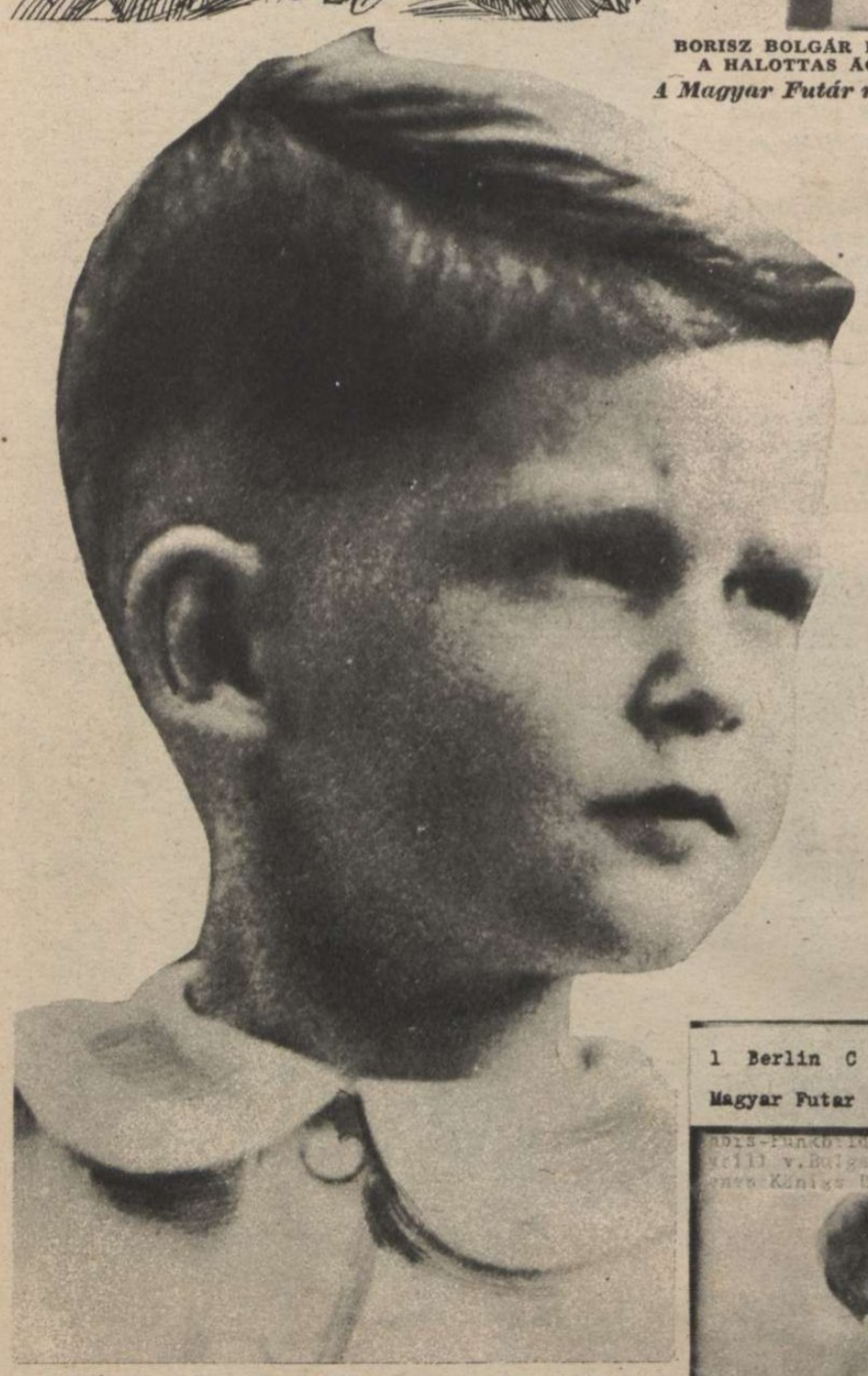

SIMON BOLGÁR CÁR. Az ifjú uralkodó 1937 június 16-án született Szófiában

CYRILL HERCEG, AZ ELHUNYT BORISZ KIRÁLY TESTVÉRE
A Magyar Futár rádióképe →

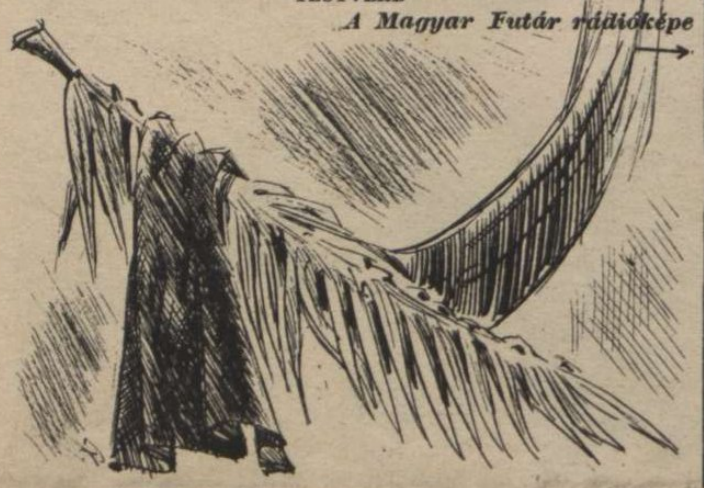

A RILAI KOLOSTOR a bolgár kultúra és a nemzeti érzés menedékhelye volt a hosszú török uralom alatt. Borisz bolgár cárt a kolostor kriptájában helyezték örök nyugalomra

A RILAI KOLOSTOR TEMPLOMÁNAK főbejárata, az egyházi díszben várakozó papokkal. Borisz cárt népének és a baráti országoknak őszinte bánata és részvéte kísérte utolsó útján, a bolgár hagyományoktól megszentelt templom kriptájáig . . . →

1 Berlin C 3113 234 3/9 1130
Magyar Futar Postafiak 37 Budapest 2 Ungarn

AHOGY ŐK ELKÉPZELIK!...

(Szövetséges berkekben egyre gyakrabban beszélnek a „Világállam"-ról. Az alábbiakban a kivitelezésnek három elképzelését szemléltetjük.)

1. A NEMZETKÖZI ZSIDÓSÁG

2. A SZOVJET

3. AMERIKA

— Biztosítlak, kedves John Bull, hogy mindig a legszívesebben látott vendég leszel nálunk...

SOHA SEM LEHET TUDNI!...

— Mit szól Schwartz úr, milyen remekül megy minden!...

FÉLREÉRTÉS

— Képzelje, Buxbaum úr, kis zsiráf született az állatkertben.
— Na és mi köze ennek a mi ügyünkhöz?
— Mi köze volna hozzá?...
— Hát akkor miért suttog, miért beszél olyan halkan?...
— Mert be vagyok rekedve...

SZÜLETÉSI ELŐJOGOK:

I.
Szervusz! Hogi vagi? Hogi vagi?...

II.
— Megőrültél? Mi az, hogy hogi vagi? Talán hogy vagy?...
— Tudod kérlek, ez az úr nagyon rendes ember, szükségem is van rá, de nem nemes. Nem jár neki az ipszilon, kérlek...

SEBESHAJTÁS RÉMHÍRORSZÁGBAN

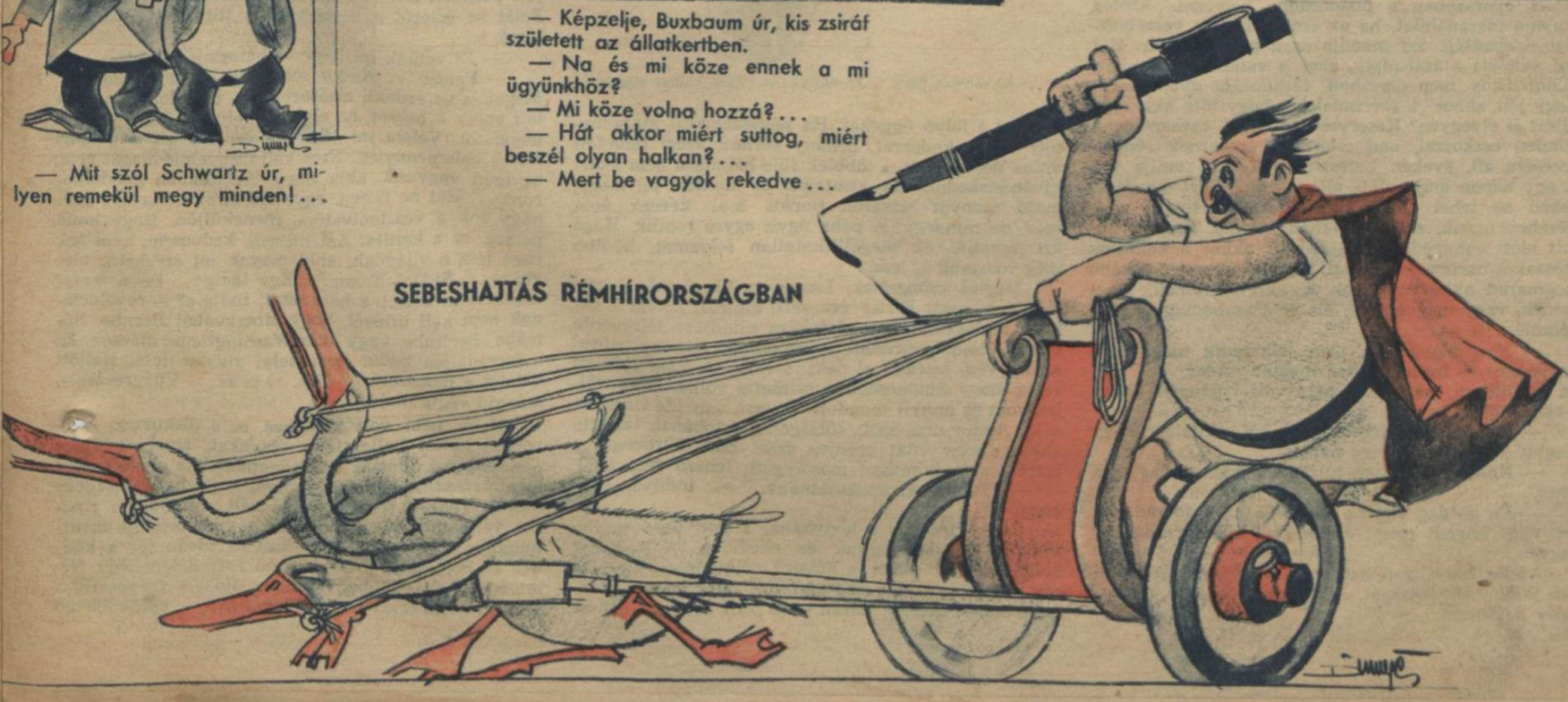

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(55.)

Cecil szállott szembe vele, de ügyet se vetett rá. Inkább a férfiakkal akart most foglalkozni. Elégtételt venni rajtuk, hiszen annyiszor lemosolyogták, kicsúfolták, ha jóslatait hallották ezekben az években, biztonságban érezve magukat minden fenyegetéstől, nem nézve tovább, csak addig, ahol még megláttak a kínálkozó pénzt.

— Nos, Hugó, mit szólsz az eseményekhez? S te, szeretett sógor? Gondolkozni kezdtek-e már, hogy hová mentsétek oly szorgosan gyüjtött vagyonotokat? Mi?

— Ugyan... — legyintett az ügyvéd.

— Hiszed, Sándorkám, hogy te leszel az egyetlen, akit meghagynak a mezítlábasok, csínos tokéje élvezetében? Rám ne számíts, én rég megmondtam, hogy nem protezsállak Revolució istenasszonynál.

— Izetlen vagy.

— Persze. Most ízetlen, azelőtt fantaszta. Nem halmozol el hízelgő kifejezésekkel, pedig hálás lehetnél nekem. Nem ér váratlanul, ami majd történni fog, előkészülhettél reá lelkileg.

Hugó felállt és hosszában méregetni kezdte a szobát. Háromszor is végigsétált az előszoba ajtajáig, aztán hirtelen megállt:

— Kétségtelen, hogy ha így van, mint mondod, sokáig mi se húzhatjuk. Valamit tehát tenni kéne. Ostoba ember, aki megvárja, míg a tető a fejére omlik.

— Külföldre akarsz menni?

— No... azt talán nem... De valamit ki kell találnunk.

Juda vontatottan közbeszólt:

— Ékszert és aranyat kell venni. Az kis helyen elfér.

— Bravó! Maga mégis ötletes ember, kedves Balassa, — dícsérte Andor. — Nem ismeri túlságosan a történelmet, de ösztöne van... Minden forradalom küszöbén ezt teszik a gazdag polgárok és arisztokraták. Úgy látszik, a vagyon bírásával együtt jár egy különös ösztön kifejlődése, amely hasonló helyzetekben azonos tevékenységre ösztönzi a francia márkit, a lyoni bourgois-t és a pesti tőkést. Sőt, valószínűleg az orosz arisztokráciát is... Szép... De a forradalmárok is tanultak már egyet-mást a történelemből. azok is ismerik e szenvedélyt és — az ellenszereit is. Az ember bizonyos helyzetekben képes önmagát is elárulni... Nem gondoljátok?

Juda nem tudta: mit akar mondani, túlságosan bonyolult volt számára Andor gondolkodásmódja. Ő csak egyet tudott, — meg kell menteni vagyonát, minél gyorsabban s biztonságba helyezni. Ördög vigye a forradalmat, ha az ember pénzét veszélyezteti. Szabadság, azt mondja ez a boldog tanár. Hát hol van ott a szabadság, ahol a vállalkozó, bankár, földbirtokos nem élvezheti fáradozása gyümölcsét? Hogy jön ahhoz a forradalom, hogy tőle akár egy fillért is elvegyen? Keserves munkával, ravaszsággal, minden eszközzel, ami csak egy embernek rendelkezésére áll, éveken keresztül gyüjtötte, amije van és egy napon majd eléje állanak, hogy azt mondják: neked se lehet több, mint Stern bácsinak, vagy Gereben úrnak, aki a bankban körmöl, karjára húzott klott ruhavédővel? Hiszen ez akkor a koldusok erőszakos uralma lesz! Nem, köszöni szépen, ő inkább megmarad akkor zsidónak is, akit csúfolnak, kinevetnek, vagy megvetnek. Mit ér a szabadság vagyon nélkül?

— Nos, úgy látom, nem lelkesedik maga sem, kedvesem! — fordult hozzá megint Andor. — Pedig én azt hittem, maga még nem vált korrupttá ebben a társaságban.

— Nem találom lelkesítőnek azt a kilátást, hogy megint koldus leszek egy napon.

— Koldus? Ez talán túlzás... Csak gazdag nem lehet.

— Én gazdag akarok lenni. És ha a forradalom ezt nem engedi meg, akkor én ellenforradalmár vagyok.

Andor harsányan kacagott. Nagyon mulatságosnak találta elszántságát, hirtelen kerekedett konzervatív hajlamait.

— Ellenforradalmár? Szép, nagyon szép! És természetesen kimegy majd a barrikádokra is, harcolni szigorú elveiért? De vigyázzon, ugyanott lesznek a grófok is. Jó lenne előre tisztázni, hogy hajlandók-e magával, a gyanus zsidóval együtt küzdeni, mert ha nem, esetleg külön barrikádot kell majd építenie. Maga még nem annyira gazdag, kedvesem, hogy a fokhagymaszagát megbocsássák. Azoknak az uraknak kényes a szaglásuk!

— Ki mondta, hogy én harcolni akarok? Mi vagyok én? Egy hadvezér? Egy Zrínyi Miklós? Én a pénzemet akarom megmenteni. Ebben vagyok.

— Persze, persze... Nagy idealista maga, Balassa! Szereti a pénzt, önzetlenül. Hát csak kezdjen gondolkodni, hogy hová ássa majd az aranyát.

Néhány szót mondott még, aztán fáradtan leült. Túlságosan megviselte ez a nap, rengeteget szaladgált, vitatkozott, a Galilei-klubban előadást is tartott a bolsevizmus kulturális vonatkozásairól, most sajgott a torka és ernyedtnek érezte minden izmát, gyomra az éhségtől összefacsarodott és nehéz volt, mintha követ nyelt volna.

Juda izgatottá vált, nem is akarta megvárni a vacsorát. Igen, most már utazik, minden áron, vigye el az ördög az itthoni dolgokat. Úgyis zűrzavar lesz talán, most semmihez se lehet kezdeni, majd Komor

— MI VAGYOK ÉN? EGY HADVEZÉR? EGY ZRINYI MIKLÓS?..

elintézi a folyó ügyeket. Ha négyszemközt maradhatott volna Andorral, néhány kérdést azért felvetett volna neki, dehát a többiek füle hallatára nem akart kíváncsiskodni. Ha visszajön és minden jól megy, majd aranyat vásárol. Borsos árat kérnek érte, igaz, de mindegy. A pénz úgyis egyre romlik. Hugó azt mondja: ez megállíthatatlan folyamat, később még rosszabb is lesz.

Megint csöngettek. Lassan szállingóztak a családtagok, most Eszter érkezett, kipirult arccal s valami mulaszthatatlan pletykára mindjárt félrevonta Cecilt, később Arnold is betoppant. Néhány szóval az ügyvéd mondta el neki a hírt, de nem látszott rajta, hogy különösebben érintette volna. Csak vállat vont és annyit mondott: messze van ide Oroszország. Andor nem szólt, túlságosan ostobának tartotta ahhoz, hogy vitát kezdjen vele, csak félrevonta a száját és fájdalmasan mosolygott, lenéző részvéttel.

— Talán vacsorázhatnánk, — indítványozta Hugó.

Cecil kinézett a konyhába, s pár perc mulva mindnyájan bevonultak az ebédlőbe. A Reményi konyhán nem érzett a háború nélkülözése. Most is oly bő és változatos volt asztaluk, mint a béke gondtalan napjaiban, — hiszen csak pénz kérdése volt ez. Hallották, hogy vannak a városban éhező emberek, s hitetlenkedve ejtettek szót néha arról, hogy egyes háztartásból állítólag hiányzik a cukor, nincs tojás és hús, tea helyett dióhéjj-forrázatot isznak és a kávét pörkölt szőlőmaggal helyettesítik.

A bő vacsora se volt képes a kedélyeket felpezsdíteni. Alig ejtettek egy-két szót az asztalnál s a feketekávé után az ügyvéd mindjárt hazakészült, azt mondta: nagyon álmos. Komor, a közömbös is búcsúzkodott, Eszterék se maradtak szokásuk szernit éjfélig.

— Maga még maradjon, Balassa, diskurálhatunk egy kicsit, ha kedve van hozzá, — ajánlotta Andor, mikor Juda is menni akart.

— Hát nem bánom...

— Szöszil angyal, nem zavarjuk magukat. Talán az én szobámba küldjön át valami italt és kávét is, ha szabad kérnem, megleszünk mi ott.

Átmentek a lakás tulsó szárnyába, egy óriás udvari szobába, ahol Andor kedvére berendezkedett, mikor megvették a házat. Csupa nagy angol klubfotöj terpeszkedett itt, ágynak is beillettek, ezeket szerette Andor, mert jól el lehetett nyújtózni bennük. A falakat egészen beborították a könyvespolcok, finom por-illatot lehellve a sűrűn összezsúfolt könyvek közül. A szabadon maradt falsíkokat elfoglalták a régi acélmetszetek, — csupa forradalmár arcmása. Ott volt, közvetlenül az íróasztal fölött, Marx bozontos szakállú feje, a lebegő nyakkendővel, amely olyan kifejezést adott megjelenésének, mintha zeneszerző és nem szociális forradalmár lett volna. Távolabb Engels, Lasalle néztek le a szobára, s egy csoportban a franciák: Marat kócos sörénye, összeszorított szája és nyers akaratról árulkodó álla, Robespierre, Desmoulins Camill, magányosan Cromwell, s a hatalmas asztalon Sieyer apát, meg Martinovics Ignác.

Egy szelíd, szakállas Arany-kép is árváskodott a kandallón, s az aggastyán költő tekintete riadtan látszott kérdezni: mivel érdemelte meg, hogy ide került.

A szobában minden arról árulkodott, hogy ez forradalmár hajléka. Andor egyik festőművész barátja hatalmas vásznon megörökítette azt a jelenetet is, amikor a hóhér leüti Martinovics kopasz fejét. A nyers naturalizmussal ábrázolt kivégzés, óriás fekete rámában függött az ajtóval szemközt, mintha egy ablakon át a látogató egyenesen a Vérmezőre tekinthetne.

— Tessék, tegye kényelembe magát, — mondta Andor s maga is elnyúlt egyik karosszékben. — Gondolom, érdekli, ami most a világban történik, diskuráljunk egy kicsit. Tudja, hogy maga az egyetlen, akit ebben a társaságban érdemesnek tartok a figyelemre, nem árt, ha tisztában lesz a dolgokkal.

Juda figyelmes arccal hallgatta. Vontatott, lassú modorban beszélt, olykor hosszasan hallgatott, bámulva cigarettájának kék füstfellegeit, vagy valamelyik képet a falon, mintha attól kérne tanácsot, vagy ellenvetését várná. Mindent tudott, vagy mindent látszott tudni, Leninről, Trotzkijról s a többiekről, ismerte az egész rendszert, elméletben és nagy vérengzést jósolt.

Csak egyszer szakította félbe, mikor feje már zúgott a sok ismeretlen fogalomtól, a soha nem hallott politikai tételektől és új társadalmi törvényektől. Felét se értette a beszédnek, s türelmetlen is volt kissé.

— És velünk mi lesz? — bátortalankodott.

— Persze... Andor sóhajtott és mosolygott. — Magát is ez érdekli elsősorban és tulajdonképpen az lett volna a helyes, ha első személyben fogalmazza a mondatot. Velem mi lesz? — ezt rebegik a polgári lelkek valamennyien. Nem kell szégyelnie magát érte, kevesen vagyunk, akik nagy távlatokban gondolkozunk... Hát ne féljen, egyelőre semmi. Ha úgy érzi, hogy sok a vesztenivalója, meneküljön. Hogy hová, persze, ez a kérdés. Azt hiszem, kedvesem, nem sok zuga lesz a világnak, ahol maguk jól érezhetik magukat... Svájc? Talán... Egy ideig... De a forradalom nem tiszteli a határokat, tudja-e? A revolucionak nem kell útlevél, hogy Moszkvából Bernbe, Rómába, Berlinbe, vagy akár Washingtonba utazzék. Ez a forradalom pedig nem helyi zivatar lesz. Hallott valaha a monszunról? Nos, ez is az... Világrészeken száguld végig majd.

Nem, nem volt kellemes ez a diskurzus. Lódbőröző háttal hallgatta a szavakat, amelyek kínos pontossággal állottak össze mondatokká olyan ember fogalmazásában, aki megszokta, hogy hallgatósághoz beszél. Végkép tanácstalanná vált, s majdnem riadtan vette tudomásul, hogy ez a világ körülte menthetetlen. Úgy érezte: már kint az utcán jár a ködben és hóesésben a véres arcú forradalom, egy félmeztelen gigászi férfi, kezében öldöklő fegyverrel s fölötte, mint óriás ragadozó szárnya, a vörös lobogó

csattog a szélben. Érdemes még egyáltalán élni? Nem volna jobb kinyitni az ablakot és levetnie magát a mocskos, csatakos kövekre? Hiszen, ha minden forradalmár úgy gondolkodik, mint Andor, akkor feketébb a jövő az éjszakánál. Ezek nem kegyelmeznek senkinek és semminek. Vagy csak most ily könyörtelenek még? A hatalom birtokában majd megszelidülnek és velük is lehet beszélni, mint ezzel a mostani renddel, amelynek törvényei alapjában véve épp oly szigorúak, de mindjárt elvész ridegségük, ha tudja az ember: merről közelítse meg, vagy kerülje ki őket? Vagy kockázat megvárni, ha igaz, ami következik... De vajjon nem volt-e kockázat egész élete? Mindent elvesznek tőle? A földet, a kedves kis kastélyt, a lakásában a bútorokat, a pénzét is? Talán... S akkor

—...A FORRADALOM NEM TISZTELI A HATÁROKAT, TUDJA-E?...

úgy áll majd az élettel szemközt, oly mezítelenül, mint azon az őszi napon, mikor hátán egy üres táskával megindult a hegyek déli lejtőin ismeretlen sorsa elé... Megölik? Talán nem... Hiszen Andor is közülük való s neki barátja... Keresni mindenütt lehet, még egy forradalomban is. Az emberek sok mindent nem nélkülözhetnek s kell, aki e szükséges dolgokat átnyújtja nekik.

Régóta hallgattak már, a szoba lassan kihűlt, a füst sűrűn és lomhán ült meg fejük felett a levegőben. Andor felállt s a kék felhő körülvette derekát, mint egy óriást, aki a hegyek vállai felett magasodik és ágyékánál gomolyognak a vihar fellegei.

— Nos, nem tartom tovább. Biztosan fáradt, nekem is jót tesz pár óra alvás. Most elutazik? Jól teszi. Bölcs dolog, ha az ember nem engedi magát zavarni az utolsó percig. Ez a tökéletes élet titka, barátom, mindent a maga idejében. A félelmet is csak akkor engedjük elhatalmasodni szívünkön, mikor nincs már egyéb választásunk.

Erősen megszorította a kezét és kikísérte az ajtóig.

A félhomályos lépcsőházban óvatosan tapogatózott le s dideregve húzta össze mellén a prémes bundát, várakozván a házmesterre, aki papucsban és panyókára vetett, kopott felöltőben sietett eleget tenni kényelmetlen kötelességének. Pénzt adott neki és azt gondolta: ha minden úgy történik majd, mint Andor mondta, akkor ez a házmester lesz az úr és talán ő szalad így, éjszakánként, meleg ágyából kikergetve a csengő szavára a kapuhoz.

— Várjon csak, ízé... apám...

Hirtelen előkotort egy koronát és a bámuló ember markába nyomta. Mintha meg akarta volna vesztegetni.

Az utcán egy lélek se járt. A város aludt már, a kopott és lerongyolódott házakba behúzódtak a nappal emberei, akikkel reggeltől estig mindenütt találkozott. A férfiak nehéz álomban küszködtek tovább a gondjaikkal, a gyermekek néhol éhesen nyöszörögtek s az asszonyok arcán, amely megviselt volt és hasonlatos a halottakéhoz, könnyek peregtek alá, melegen és sósan, öntudatlanul. Anyásan sírtak, ok nélkül, — talán a világot siratták.

Csak a föld forgott részvétlenül s a csillagok ragyogtak a kiderült égen közönyös, fehér, távoli fénnyel, tovaúszva a híg kékségben, engedelmeskedve a kozmikus erők baromi fáradhatatlanságának.

Nagy lármát ütve fiakker robogott el mellette, a gumi lekopott már kerekeiről, közönséges vasráfon futott a hintó, akárcsak a teherhordó, vagy parasztszekerek. De a homályos, zárt fülkében csiklandozottan kacagott egy fiatal nő s pirosan parázslott egy égő szivar.

Minél előbb otthon lenni, — gondolta álmosan és fáradtan.

A sarkon rendőr állott, hirtelen bukkant ki az árnyékos homályból s úgy megijesztette, mintha rabló toppant volna elébe. Riadtan jóestét köszönt neki.

II.

Az ispán csodálkozva nézett rá.

Soha nem látta még ennyire dultnak, magából kikeltnek. Arca fakó volt, keze remegett és mikor megszólalt, hangja fásan, színtelenül kopogott a szoba csendjében.

— Mondja, nem történt itt semmi mostanában?

— Nem, semmi.

— Nem járt itt egy idegen ember?

— Tudtommal nem. Kicsoda?

— Szolgált itt egy kocsis, mielőtt én... mielőtt... szóval az előző uraságnál. Parádés kocsis volt, de ki kellett dobni, mert szemtelenkedett. Nem járt az itt?

— Napszámosok jönnek be az udvarba, nem tudom, lehet, hogy azok között talán...

Nyugtalanul járta végig néhányszor az irodát, mellére szegett fejjel s aztán tanácstalanul megállt.

— Azt mondta, hogy felgyujtja a kastélyt.

Az ispán nevetett.

— Maga ezt olyan mulatságosnak találja?

— Dehogy!

— Hát akkor mit nevet?

— Nem kell attól félni. Ezek a parasztok mindenfélét fecsegnek, de jámbor népség mind. Nem gyujtogat az.

— Juda maga elé nézett és lassan mondta:

— De ez katona...

— Nem értem...

— Mindegy. Magát teszem érte felelőssé, hogy itt semmi baj ne történjék. Érti? Fogadjon éjjeliőrt, adjon puskát a kezébe és aki a ház körül ólálkodik, agyon kell lőni.

Körüljárta a kertet, tavasszal a kerítést akarta megcsináltatni, mert hullott már a falról a vakolat s jókedvűen gázolta a havat, mikor egyszerre előtte állott az az ember. Katonaruha volt rajta, kopott, kifakult köpeny, derekán szorosrahúzott szíjjal, s úgy toppant eléje, mintha leselkedett volna rá.

Ő az árokparton állott, térdig belesüppedve a hóba, amaz az árok túlsó partján. Nyugtalanító csend volt, valahonnét a faluból egy kakas kukorékolása hallatszott csak, mint rekedt trombitaszó. A katona köpenye zsebében tartotta az öklét és úgy nézte őt, szinte álmos nyugalommal, kicsit csodálkozva.

— No, mit akar? — kérdezte.

Megismerte mindjárt, a bajusza most is hegyesre viaszkolva meredt széjjel az arca két oldalán, mint a bikák döfésre kész szarva.

— Én?

— Igen, igen. Mit akar?

— Én? Semmit.

— Hát akkor haladjon útjára.

— Majd ha akarok, hallja. Maga nekem nem parancsol. Nem a maga földjén, vagy udvarán állok, addig leszek itt, míg nekem tetszik.

— Engem ne bámuljon!

— Nézi magát a jó fene. De ha nézni akarom éppen, abbul sincsen semmi köze.

— Vigyázzon, mert szólok egy-két szót a csendőröknek!

Ezt nem kellett volna mondania, meg is bánta már, mikor az utolsó szó elhangzott. A katona kettőt lépett és olyan közel került hozzá, hogy a lehelletét érezte arcában. Kicsit boros volt s a szeme is csillogott. Hátrább nem tudott húzódni, de nem is akart, takargatni szerette volna hirtelen támadt félelmét. Az árokpart a kerítés mellett keskeny volt, alig férték rajta, s az ember csak nyomakodott, egyre közelebb, hogy végül már a ruhájuk is összeért.

Nem kiabált, inkább nagyon is csendes hangon beszélt, de ez a duruzsoló szó olyan volt, mint a ragadozók morgása.

— Úgy... A csendőrnek... Aztán miért? Mit tettem én magával? Megálltam itt, néztem... Azért mindjárt a csendőr kezére kell adni a parasztot, úgye? De fene nagy úr lett magából! Kényes úr... Hm... Tudja-e, honnan gyöttem én haza? A Doberdóról egyenest. Ott harcolok én két esztendő óta. Maga járt-e mán ott? Nem, igaz-e? Hogy is jutott vóna oda, hiszen nem ért rá. Amíg én, meg a magamfajta paraszt ott verekedik a taljánnal, itthon is kell maradni valakinek, aki a pénzt bezsebeli, menyecskéket, lányokat megszorongatja, igaz-e? Még hogy csendőr!

Csendesen kihúzta kezét a köpeny zsebéből s megragadta Juda rövid bundáján a középső gombot.

Ijesztően nagy keze volt, barna, ínas, kidudorodó, kék erekkel, mint a sokat dolgozó embereké. Ujjai úgy markolták a bőrrel bevont gombot, mint a vaskapcsok. Nem szakította le, csak fogta.

— No, nem kell megijedni, — dörmögte. Ismerjük már mink egymást. Nem verekedünk mink egymással.

— Mit akar hát? — szólalt meg végre tétova hangon Juda. — Pénz kell? Vagy szalma tüzelőnek? Szóljon.

— Nem kell nekem a maga szalmája, se pénze. Nem vagyok én koldus, hallja. Katona vagyok én, sarzsi, ihol ni. Nézze. Zugfirer.

Szabad kezével szétnyitotta köpenye nyakát és megmutatta csillagjait.

— Csak azt akartam mondani, hogy vigyázzon. Nagyon vigyázzon! Hallom, hogy a méltósága, meg a kisasszony itt lakik magánál. Hát őrájok nagyon vigyázzon. Hajok szála se görbüljön meg, mert rágyujtom a házat magára.

— Mi? Mit beszél? Mi köze magának a méltóságos asszonyhoz?

— Nekem? Hiszen tudja azt maga... Nagyon is jól tudja. Parádés kocsis voltam én ebbe az udvarba, míg úr volt a gazdája. Igaz-e? Hát az a közöm hozzá. De jól vigyázzon arra, amit mondtam.

Kicsit meghúzta a gombot, aztán, hogy Juda egyensúlyát vesztve feléje billent, visszalökte, hogy nekitántorodott a falnak.

— No, Isten áldja...

(Folytatjuk.)

„— NEM KELL NEKEM A MAGA SZALMÁJA, SE PÉNZE!"

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC lőszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 14 P, félévre 7 P, negyedévre 3·60 P. Egyes szám ára 30 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. offset-körforgógépen. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

BALATONI SPORTHÉT

(Kántor Géza felvétele)